

Het Richard Strauss-feest. — De hulding van Prof. Kouwer. — De tram Leiden—Veur. — De Commissie van Experts. — De Kamerzitting van Dinsdag l.l. — Een merkwaardig drieluik. — De Nederlanders te St. Moritz.

No. 30 (4)
Ile Jaargang
23 Jan.
1924.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S
17½ CENT

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

(Foto Dürkoop, Hamburg.)

DR. RICHARD STRAUSS

(Bij het artikel op pag. 4 van dit nummer.)

NAAR DE NIEUWSTE, NOG NIMMER GEREPRODUCEERDE FOTO

HET RICHARD STRAUSS-FEEST TE AMSTERDAM

10—25 JANUARI 1924

Willem Mengelberg

Het Amsterdamsche muziekleven staat deze maand in het teken van Richard Strauss. Den 11den Juni van dit jaar viert namelijk de groote Duitse toondichter zijn zestigsten verjaardag, en Willem Mengelberg, die voor de opvoering van Strauss' werken zoo enorm veel heeft gedaan, niet alleen in ons land, doch in alle landen van Europa, en zelfs in Amerika, — wilde zijn jaarlijksche seizoenreis naar de Nieuwe Wereld niet ondernemen, zonder vooraf te Amsterdam den grooten komponist te hebben geëerd.

En zoo zitten wij dus te Amsterdam midden in een Richard Strauss-Feest, dat Donderdag 10 dezer werd ingezet met een orkest-concert, en dat 25 Januari zal worden besloten met een kamermuziek-avond, nadat den dag te voren de ten onzent nog niet opgevoerde opera „Ariadne auf Naxos”, onder leiding van den komponist, door het gezelschap der Weensche Staatsopera in onzen Stadsschouwburg voor het voetlicht is gebracht.

Niet velen buiten de deskundige muzikwereld weten dat Richard Strauss een Duitscher van geboorte is. Men kent algemeen de aloude Weensche walskoningen, Johann en Eduard Strauss, de hofkapelmeesters; den Weenschen operette-komponist, Oscar Strauss, — doch Richard Strauss werd den 11den Januari te München geboren, als zoon van den solo-hoornist van de hof-opera aldaar, die met Josephine Pschorr, dochter van den bekenden Münchenschen bierbrouwer Pschorr, was gehuwd.

Reeds op jeugdigen leeftijd was hij, terwijl hij nog het gymnasium bezocht, met de techniek der muziek en de kompositie vertrouwd. Toen reeds componeerde hij zijn eerste werk: een Feestmarsch. En vóór hij zijn twintigste levensjaar had bereikt, stonden reeds een strikkwartet, een viool- en een hoorn-concert, en de ten onzent — van uitvoeringen door het Concertgebouw-orkest — bekende Serenade voor de tien blaas-instrumenten. . . . om nog niet eens van kleinere werken te spreken, . . . op zijn credit!

In ons land werd Richard Strauss als komponist door Willem Kes geïntroduceerd.

Het was in Maart 1891 dat Kes, als dirigent van het Concertgebouw-orkest, het toongedicht „Don Juan” deed uitvoeren. Het werk werd later nog eenige malen herhaald, en ook bij gelegenheid van de eerste buitenlandsche reis van ons Concertgebouw-orkest, voorjaar 1895, te Brussel, werd het werk uitgevoerd.

Later, in het najaar van 1891, bracht mr. Henri Viotta Strauss' symphonische fantazie „Aus Italien” op het programma van een Caecilia-concert. En vervolgens werden, in 1893 door Willem Kes: het toongedicht „Macbeth”, in 1895 door mr. Henri Viotta: „Till Eulenspiegels Lustige Streiche”, in 1896 door den inmiddels (in 1895) tot dirigent benoemden Willem Mengelberg: de bovengenoemde Serenade voor blaas-instrumenten, in Nederland geïntroduceerd.

Tot op 7 October 1897 Richard Strauss zelf — en voor het eerst — op ons muziek-podium verscheen: ten einde in het Concertgebouw zijn muziekgedicht „Tod und Verklärung” te dirigeren. Willem Mengelberg werd namelijk door ongesteldheid in Zwitserland teruggehouden, en Richard Strauss verving hem dien Donderdagavond. Het succes van het nieuwe werk was slechts matig, en een tweede uitvoering „op veler verzoek”, den Zondag daaropvolgende, onder Strauss' leiding, had een nóg koelere ontvangst. . . . Doch toen Mengelberg, hersteld en uit Zwitserland terug, den 8sten October het werk ten derden male deed uitvoeren, nu onder zijn temperamentvolle leiding, had „Tod und Verklärung” een volledig succes en. . . . werd het dat seizoen, te Amsterdam en elders, nog dertien maal gespeeld!

Richard Strauss was dus, October 1897, reeds voldoende bekend toen hij zelf kwam. Toch heeft de groote meester zijn succes hier te lande uitsluitend te danken aan het doorzettingsvermogen en den overtuigden wil van een kunstenaar als Willem Mengelberg.

Zoals deze, later, Gustav Mahler, en nóg later: Arnold Schönberg, bij het muziklievend Nederland bekend maakte, en met name op de door hem gedirigeerde concerten van het Concertgebouw-orkest, — te Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam, — zoo heeft hij ook een zekeren „Richard Strauss-cultus” weten te kweken. En het is dan ook geen overdrijving als men zegt: dat Richard Strauss zijn succes in Nederland voor een zeer groot deel heeft te danken aan de overtuiging en de energie van Willem Mengelberg.

Strauss zette zijne dankbaarheid jegens „Willem Mengelberg und dem Concertgebouw-Orchester” dan ook om in de vereerende opdracht aan deze beiden van zijn symphonisch gedicht „Ein Heldenleben”, — het werk dat geacht mag worden de kroon te spannen van zijne, in 1887, met „Don Juan” (opus 20) begonnen, belangrijke reeks „symphonische Dichtungen”. Dit werk, gedeeltelijk te München, anderdeels te Berlijn gekomponieerd, werd einde 1898 voltooid en, na in Maart 1899 te Frankfort door den komponist ten doop te zijn gehouden, in October van datzelfde jaar voor het eerst door Mengelberg te Amsterdam gedirigeerd.

Bij de huidige Richard Strauss-feestconcerten vormde de uitvoering van „Ein Heldenleben” een der hoogtepunten: het werd namelijk gegeven als slot van het derde concert, jl. Maandagavond, dat tevens het afscheidsconcert van Mengelberg was, die den volgenden middag (Dinsdag 15 dezer) via Rotterdam naar Amerika vertrok, en wien bij zijn afscheid, aan het einde van den concert-avond, eene schier eindeloze ovatie werd gebracht; eene hulding, die mede bedoeld was als dank-uiting jegens het orkest, dat met de vertolking van het schitterende werk zichzelf had overtroffen! „Ein Heldenleben” is, begrijpelijkerwijze, één van Mengelberg's lievelingswerken. Hij dirigeerde het, behalve in onze eigen hoofdsteden, o. a. te Rome, Parijs, London, Sint-Petersburg, Moskou, Berlijn, Hamburg, Frankfort, Leipzig, Weenen, New York, Boston, Philadelphia, Brussel, Antwerpen, enz. . . . !

Het valt niet gemakkelijk, in het kort bestek, waartoe het kader van dit blad mij verplicht mij te beperken, een volledig overzicht te geven van de beteekenis van Richard Strauss voor de moderne muziek en van deze weer voor de muzikwereld van ons land. Laat ik er aan herinneren, dat in 1911 te 's Gravenhage een groot Richard Strauss-feest werd georganiseerd, waar hoofdzakelijk 's meesters dramatische werken werden uitgevoerd: de opera's „Salomé”, „Elektra”, „Der Rosenkavalier” en „Feuersnot”. Twee jaar tevoren had Strauss zijn „Salomé” gedirigeerd bij de toenmalige

Dr. Karl Muck.

(Foto Dürkoop, Hamburg).

Italiaansche Opera te Amsterdam, met Gemma Bellincioni in de titelrol; en in 1917 kwam hij nogmaals naar ons land om „Der Rosenkavalier” te leiden: tóen met het prachtige ensemble van Eva von den Osten, Margaretha Siems, Minnie Nast en Paul Knüpfer in de hoofdrollen.

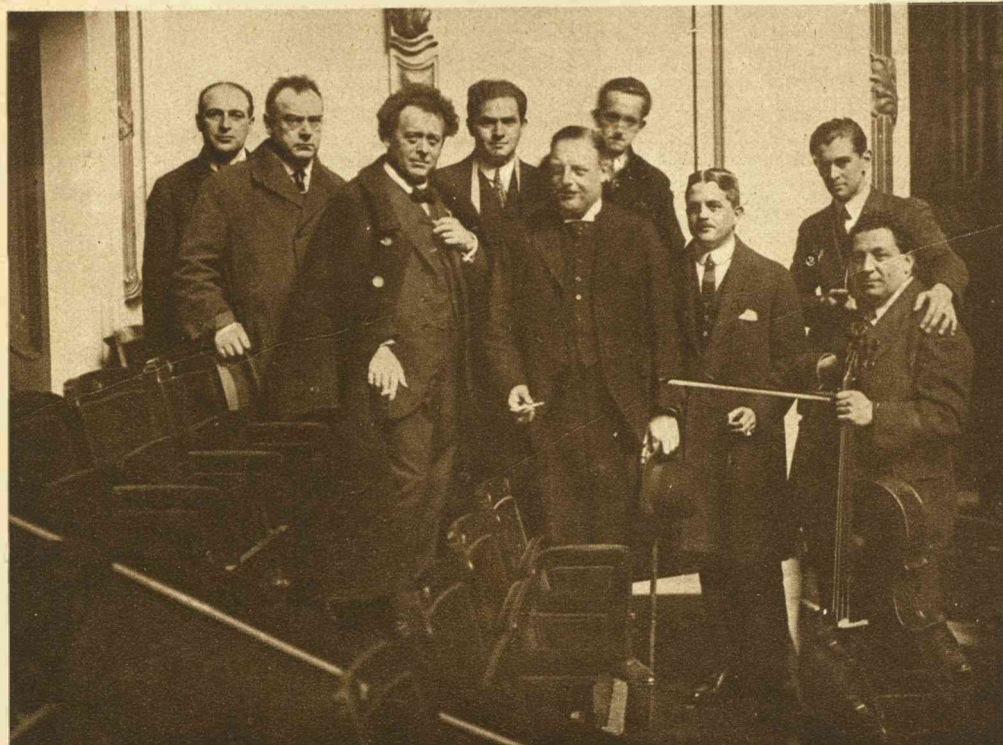
Méer echter dan als opera-komponist kent men Richard Strauss als symphonisch toondichter. Nagenoeg al zijne werken zijn ten onzent meermalen uitgevoerd: zijne „symphonische Dichtungen”: Also sprach Zarathustra, Don Quixote, zijn Symphonia Domestica, zijn Alpensymphonie, zijn Burleske, voor piano en orkest, zijn Festliches Praeludium, fragmenten uit zijne opera „Guntram”, en de orkest-suite uit zijne muziek voor „Le Bourgeois Gentilhomme” van Molière, — het laatst zijne „ballade” voor koor, soli en orkest „Taillefer” (door „Toonkunst” te Amsterdam, December 1923), — al welke symphonische werken ook tijdens dit Richard Strauss-feest tot uitvoering komen.

Richard Strauss, die van verschillende universiteiten doctor honoris causa is in de muziek, zal zelf het laatste concert (Zondag 20 Januari) en zijne opera dirigeren. Boven dien treedt hij op als pianist (in zijne Sonate, zijn Piano-kwartet en als begeleider van eenige zijner liederen) op den kamermuziekavond (Vrijdag 25 Januari). Waar nu de eerste drie concerten door Willem Mengelberg werden geleid, en deze j.l. Dinsdag naar Amerika moest vertrekken, werd het vierde concert gesteld onder directie van dr. Karl Muck, den naast Mengelberg aangestelden, te Amsterdam eveneens zeer populairen orkest-dirigent, die daarvoor denzelfden dag uit Hamburg overkwam en — na het Strauss-feest, tot het einde van het seizoen de Concertgebouw-concerten zal dirigeren.

Dat het Richard Strauss-Feest ongetwijfeld een belangrijke episode vormt in het muziekleven der hoofdstad, bewijst de zéér groote belangstelling die het in Amsterdamsche muziekkringen, en ook bij velen buiten de hoofdstad, ondervindt. De voornaamste Nederlandsche toonkunstenaars, ook van elders, wonen de concerten geregeld bij. En dat allen, die ervan genieten, erkentelijk zijn jegens de organisators, — tot welken, naast Willem Mengelberg, ook moeten worden gerekend: de voorzitter van het Concertgebouwbestuur mr. dr. A. Roëll, de sekretaris dr. Paul Cronheim, de penningmeester de heer G. H. de Marez Oyens, en dr. C. Rudolf Mengelberg, — is buiten twiifel. Zij hebben prachtig werk verricht. Want reeds nú kan worden gezegd: dat het feest volkomen is geslaagd. Hun zij warme hulde gebracht. En niet minder zij hulde en dank gewijd aan dien voortreffelijken phalanx van uitnemende kunstenaars, die, even talentvol als onvermoeibaar, Strauss' meesterwerken vertolken.

De concerten van Januari 1924 in het Concertgebouw zullen allen muziekminnenden in de herinnering blijven, — en hun die ervan genieten mochten in de allereerste plaats.

N. H. WOLF

Een interessante groep, gemaakt te Hamburg bij gelegenheid van het concerteren aldaar van het Concertgebouw-orkest. — Eerste rij, v.l.n.r.: Willem Mengelberg; Jhr. Mr. Dr. A. Roëll, Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Holland, voorzitter van het Concertgebouw-bestuur; G. H. de Marez Oyens, penningmeester van het bestuur; concertmeester en solo-violoncellist Marix Loevensohn. — Tweede rij, zelfde volgorde: Cornelis Dopper; Dr. Paul Cronheim, sekretaris van het Concertgebouw-bestuur; Dr. Curt Rudolf Mengelberg; H. D. van Goudoever, solo-violoncellist; Op den achtergrond links: S. Bottenheim, sekretaris van den heer Willem Mengelberg.

DE SCHOENTJES VAN ZILVER-BROCAAT

DOOR NELLY A. O.

Vertel me nu wat je morgen zult dragen Lilian," vroeg Mr. Edward Brand op smeekenden toon. Lilian kneep haar oogen half dicht als een poes en keek hem een tijdje zwijgend aan, met een schelmsch lachje om haar kleinen mond. Dan nestelde ze zich wat behaaglijker in haar easy-chair, blies een wolkje rook voor zich uit en zei: „lieve

Eddy, dat is nou 't grootste geheim dat ik ooit gehad heb en dat zou ik jou vertellen?"

Mr. Brand keek eenigszins ontevreden naar de punten van z'n lakschoenen. „Ik dacht Lilian, dat ik recht had al je geheimen te mogen kennen."

Met een ruk richtte Lilian zich over-eind.

„Een recht," zei ze scherp, „dat jij je schijnt aan te matigen, maar dat ik je nog nooit gegeven heb."

„Goed, goed, ik praat er al niet meer over. 't Is verschrikkelijk zoo'n vaatje buskruit als jij soms bent."

„Weet je wat 't beste was, Edward? Dat je nu maar eens kalm naar huis stapte, want je begint ontzettend vervelend te worden. En trouwens, ik moet me gaan kleeden voor den schouwburg, dus adieu!"

Ze stond op, reikte hem koel de hand „Lilian," smeekte hij, „toe, wees niet boos, je weet niet hoe ik van je houd, kleine Lilian; hoe kan ik je morgen vinden tusschen al die vreemde gemaskeerde gestalten? Geef me één herkenningsteeken, anders is mijn avond verloren."

Even aarzelde Lilian.

Dan zei ze kalm: „Goed, je kunt me herkennen aan mijn schoentjes van zilver-brocaat."

„Dank je, lieveling. Nu zul je zien wat een heerlijke avond het voor ons samen wordt, geloof je ook niet?"

Even kwam een zacht licht in Lilian's blauwe oogen.

„Misschien," zei ze aarzelend. Dan belde ze 't meisje om Mr. Brand uit te laten.

Nog even bleef Lilian na-soezen in de schemer-verlichte kamer bij het blokken-vuur.

Nog was ze niet met zichzelf in 't reine. Ze hield van Edward, ze geloofde het zeker, en toch scheen het haar onmogelijk toe het hem ooit te kunnen zeggen.

Kenden ze elkaar nog te kort? Wat wist ze eigenlijk van hem behalve dat hij advocaat was met drukken werkkring en dat hij haar liefhad?

Enfin, morgen zou de belangrijke dag komen; ze had den heelen avond alleen voor hem. Geen van de kennissen wist iets van haar costuum en 't maakte haar onherkenbaar.

Lenig stond ze op, strekte de armen hoog boven haar hoofd, een lachje gleed om haar mond.

Jong wist ze zich, heerlijk jong, en vrij om van 't leven te genieten en 't geluk te veroveren.

Een tikje op de deur deed haar even schrikken.

Marion kwam binnen. „Een dame wenscht u te spreken, Miss." „Ken je haar niet Marion?" vroeg Lilian een beetje on-

Ze droeg een donker-lila velours mantel, zwaar met bont afgezet, terwijl een kostbaar bewerkte voile ver over haar rug, vanaf den kleinen bont-hoed, neerhing.

Met de loome elegance, zuidelijken vrouwen eigen, trad ze op Lilian toe.

„Miss Lilian Ashire?" vroeg haar zangerige stem.

Lilian knikte, keek de bezoeker vragend aan.

„Ik ben Lola," — ze aarzelde. — „Lola Guides."

„U zult verwonderd zijn, dat ik bij u kom, Miss Ashire. En als u wist wat het mij gekost heeft te komen, dan zoudt u het nog minder begrijpen."

Een pijnlijke stilte ontstond.

Toen vroeg Lilian eindelijk: „Waarmee kan ik u van dienst zijn?"

Zenuwachtig bewogen de slanke vingers van Lola, en haar melancholische blik zwierf zoekend de kamer rond.

„Het is zoo moeilijk," verontschuldigde ze zacht.

Vol medelijden nam Lilian haar hand.

„Probeer het dan te vertellen," drong ze aan.

„Het zal zoo'n pijn doen," mompelde de vreemde.

„Ik zal u helpen, wat u me ook vraagt," beloofde Lilian, getroffen door de smart van deze stille figuur.

Met een weifelenden blik in haar oogen, keek de vrouw naar Lilian's vriendelijk deelnemend gezicht.

En het laatste restje moed bijeenzameland, zei ze plotseling: „Het is over Edward."

Lilian schokte nerveus op. Een angst bekleemde haar.

Wat kon er met Edward zijn, die pas nog gezond en wel bij haar geweest was. O, als er iets gebeurd was... als ze hem eens verliezen moest... Het was als werd ze zich nu opeens van haar groote liefde voor hem bewust. In ademlooze spanning keek ze naar de vreemde, als wilde ze de woorden, die tergend-lanzame zinnen, te voorschijn trekken uit die strakke gesloten lippen.

In destille bruine oogen van de vrouw gleed een vurige gloed.

„Ik heb het zoo dikwijls moeten verdragen en het kunnen verdragen, toen het spel was," barstte ze uit. „Maar dit is meer dan spel alleen, ik voel dat ik hem verliezen ga, ik voel het elke minuut meer."

Doodsbleek stond Lilian voor haar.

„Wat ben je van hem?" — Ze schreeuwde 't uit.

„Z'n vrouw."

Eenvoudige woorden, gezegd met dezelfde gelaten smart, met den blik van droefheid in de oogen, waaruit alle gloed

De Matterhorn in den Winter

Op den voorgrond het dorp Zermatt (Zwitserland)

Deze schitterende foto van den beroemden kunstfotograaf Fred. Boissonnas te Genève doet de imposante schoonheid van het besneeuwde, machtige berglandschap wel op sprekende wijze tot haar recht komen. — Ten einde een indruk van de hoogte en uitgestrektheid te verkrijgen, vergelijkte men bijvoorbeeld maar eens de huisjes in het dal met die welke verder op den berg liggen. Tevens ziet men, hoe de boomengroei hooger op den berg tamelijk plotseling eindigt.

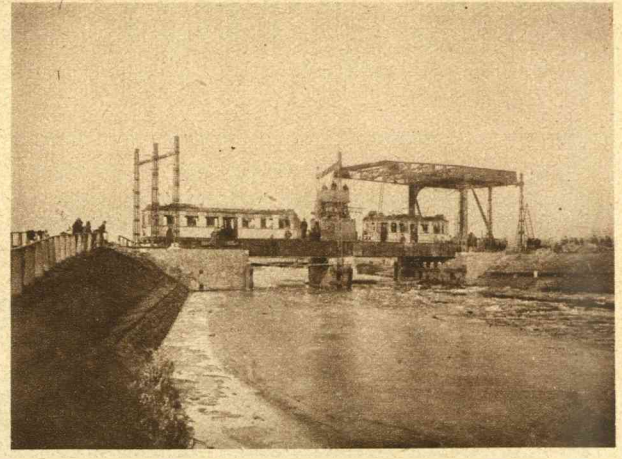
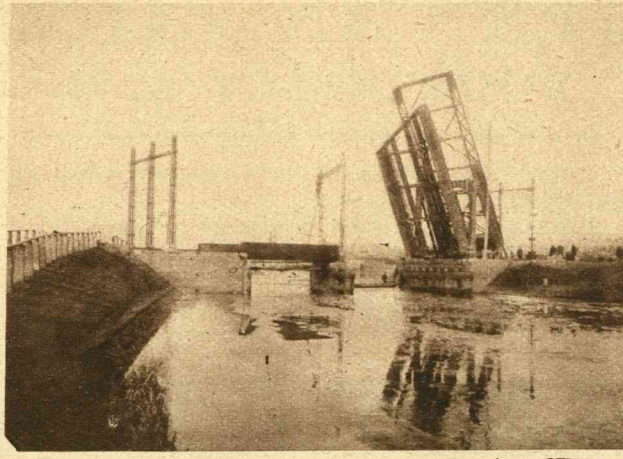
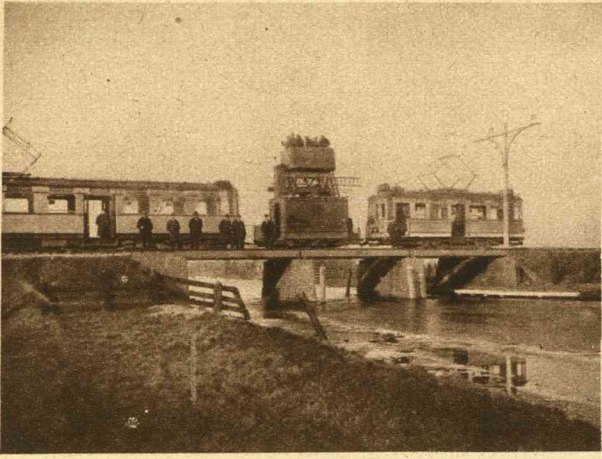
vriendelijk. „Ik heb haast geen tijd, kan ze niet terugkomen?"

Het meisje haalde de schouders op. „Ze ziet er zoo treurig uit, Miss, en 't is toch een dame, een knappe dame."

„Nou, toe dan maar," zuchtte Lilian, terwijl ze zich bij 't haardvuur ging warmen.

Toen de deur weer openging kwam de onbekende eenigszins aarzelend binnen.

Het was een mooie jonge vrouw met zwart haar en amandelvormige bruine oogen.

De inspectie-rit van de tram Leiden-Veur

Zoals onzen lezers bekend is wordt binnenkort een tramdienst geopend Leiden-Scheveningen. Van Leiden tot Veur zal de lijn geëlectriceerd zijn; op de baan Veur-Scheveningen zal een stoomtram de reizigers vervoeren. Van de inspectie-rit, die Woensdag l.l. gehouden werd, brengen wij hierboven een drietal foto's. Links: de tram op de vaste brug over de Korte Vliet. Rechts: de wagens op de dubbelsporige ophaalbrug over de Leidsche Vliet. Midden: dezelfde brug, voordat de tram passeerde, in geopenden toestand. De linker helft der brug is vast.

verdwenen was. — „En hij had je lief en jij hem?” De vrouw knikte.

„Hij nam me mee uit m'n geboorte-land, ver weg van alles wat me lief was en hier . . . hier werd hij me ontrouw, ik wist het. Maar hij bleef me toch nog liefhebben tot nu . . . Dit is het laatste, want het is bittere ernst.”

Moedeloos zweeg ze weer, het hoofd gebogen.

Lilian haalde diep adem. „Probeer hem terug te winnen vóór je alles verloren hebt.”

De vrouw keek even op: „Ik kan het niet meer, zolang u tusschen ons staat,” zei ze mat.

Weer hing een angstige stilte om hen.

„Zolang u tusschen ons staat,” klónk het na in Lilian's hoofd. En ze keek naar de moe-gestreden vrouw, die niet eens meer strijden kon om het eenige wat ze op de wereld bezat, zijn liefde, te kunnen behouden.

Die bij haar kwam als een smeekeling. Bij haar, de jongere, de sterkere. Was zij niet jong en sterk om van 't leven te genieten, om het geluk te veroveren?

Een bitter pijn-gevoel brak haar gedachten plotseling af. Nee, het geluk veroveren, kon ze niet meer . . . maar . . . het geluk teruggeven aan haar die het verloren had? Dat kon ze en dat wilde ze.

Dan plotseling ging Lilian naar Lola toe, legde beide handen op haar schouders.

„Ik ken je niet, maar ik zie dat je lijdt en je zegt dat je zijn vrouw bent. Luister dan goed: Lilian Ashire heeft hem niet lief. Niet lief, hoor je 't goed?”

De vrouw geloofde het niet, kon het niet gelooven. In sidderenden angst en twijfel, als een arm, gewond dier, keek ze naar Lilian's strakke, als uit marmeer gehouwen trekken.

Maar toen ze den blik van die blauwe oogen in de hare voelde, toen wist ze dat die oogen niet onwaar konden zijn.

En zij, die in smart geen traan vergoten had, zonk neer in een stoel, bedekte 't gezicht met de handen.

„En nu moet je probeeren weer gelukkig te zijn, zul je?”

Door haar tranen heen, glimlachte de vrouw Lilian toe.

„Je moet weer vroolijk worden als vroeger en weer in je-zelf en in je eigen macht gaan gelooven. Wil je 't probeeren? Morgen,” zei Lilian langzaam, „morgenavond gaat hij naar 't bal-masqué in „Victoria”, en jij zult er ook heen gaan.”

Kalm belde ze en gaf Marion bevel het bal-masqué-costuum met toebehooren in te pakken en te brengen.

Toen het meisje 't koffertje gebracht had, maakte Lilian het slot open en haalde er een paar schoentjes uit van zilverbrocaat.

„Passen ze?” vroeg ze bedaard.

Lola Brand-Guides trok haar eigen rechter schoentje uit en paste het brocaat modelletje aan.

Het zat als gegoten.

„Hoe zal ik u ooit kunnen danken?” vroeg de vrouw, terwijl haar stem trilde.

„Door gelukkig te zijn en mij te vergeten,” zei Lilian. „En,” voegde ze er bij, toen Mrs Brand bij de deur was, „denk er vooral om, morgenavond de zilver-brocaat schoentjes aan te doen.”

Lilian, weer alleen in de stille kamer, waar 't haardvuur met laatste stuip-trekkingen opflikkerde, zag haar gezicht weerkaatsen in den spiegel.

En ze vroeg zich af of zij dat was, met dat witte gezicht, met die vreemde groote oogen en den saamgeknepen mond.

Even sloot ze de oogen, die in pijn aanvoelden, brandend en heet, dan lachte ze, een kort hel lachje.

„Marion,” zei ze tot 't meisje dat juist binnenkwam, „Help me gauw verkleeden, ik kan de tweede acte van 't stuk nog net halen.”

DIEN DE GODEN VERDERVEN WILLEN

DE tram ronsde voort door de plassen zonlicht en de spat-ten vuur vlogen van de wielen. We stonden op het achterbalcon te stoven en animo om het gesprek voort te zetten, dat één van ons drieën wou beginnen, was er absoluut niet.

De snoodaard, die ons uit onze apathie wou wekken, was een jonge man, die blijkbaar in dezen misère-tijd nog goede zaken had weten te maken en geheel vervuld van zijn succes, in een opgeruimde stemming verkeerde, een stemming, welke hij ook ons met alle geweld wilde opdringen. Maar wij wilden niet goed gedaan wezen en beantwoordden zijn glossen en opmerkingen met een stoicijnsch zwijgen of een flauw glimlachte. Lang hield hij 't vol, maar ook aan edelmoedigheid komt een eind en na een poosje keek hij mistroostig voor zich heen en zweeg als wij.

Zijn kleine loerende oogjes spiedden rond en toen wij langs

wuifde iets van „ga je gang maar”. — Een passeerende handkar, die met het eene wiel tusschen de rails terecht kwam, bracht eensklaps verandering in de situatie. De tram stopte met een schok. We botsten tegen elkaar, wachtten gelaten tot we weer verder zouden gaan.

Wat voor ons verlies was, was voor Sam winst, het gewone verschijnsel in het leven: hier een holte, daar een volte. Den zakdoek opgebeld in zijn hand, zwom hij met armen en beenen door de hitte, die boven het plein hing, naderde al meer en meer, aangemoedigd door het wenken van zijn kennis, die elk oogenblik omzag naar de handkar, vreesende dat de tram weer in beweging zou komen alvorens Sam ons had bereikt. En wat hij vreesde gebeurde. Met behulp van een paar voorbijgangers werd het misdadige vehikel weer in het goede spoor gebracht of juist uit het verkeerde, een tweede schokje en weer schoten we verder. Sam was nog maar twee meter van ons af. Hij blaasde nu, proestte, scheen het kookpunt te naderen. Arme kerel!

„Hou je goed, hou je goed!” zweeptte de kennis.

Sam zei niets, bewaarde al zijn fut voor de race. En hij won. Er kwam een breede lach om zijn mond, zijn handen grepen naar voren, pakten de koperen staven, zijn voet wipte van den grond naar de tree, . . . glipte mis. Maar hij hield zich stevig vast met de handen en zeulde mee met een nijdig vaartje, zwiingend, de smeekende oogen op den kennis gericht, die tusschen duim en vinger den kraag van zijn jas klemde. Mijn overbuur, onder den belriem, trok er aan uit alle macht, de conducteur schoot toe, de wagen stopte. In een oogenblik stond Sam weer op zijn beenen.

„Rij maar door,” zei hij, „k zal liever loopen.”

Hij stotterde het uit, maar week energiek terzij. Hij voelde iets als noodlot over hem komen en vond het veiliger niet binnen den cirkel te gaan.

Weer reden wij verder, de kennis eenigszins stiller, omdat hij zich schuldig voelde aan het incident misschien, de conducteur gemelijk naar Sam kijkend met een schouderop halen tegen ons.

Sam kwam een eind achter ons aanstropelen, werd al kleiner en kleiner, verdween ten slotte geheel.

Bij de wisselhalte moesten we opnieuw wachten. Trams naar het station gingen voor en dat waren er liefst maar vijf.

„Hij had op zijn sloffen ons bij kunnen houden,” merkte de kennis op en keek uit naar Sam.

Juist toen we weer verder zouden gaan, zagen wij hem komen, maar hij bleef bedaard zijn weg vervolgen, maakte niet de minste aanstalten nogmaals zijn geluk te beproeven. Zijn kennis wuifde, maar hij sloeg er geen acht op, keek sip voor zich heen.

Opeens een gedring van politieagent met groote stappen er op afstevend . . .

„Zeker een ongelukje,” zei de kennis en Sam niet meer ziende, voegde hij er eenigszins gejaagd aan toe:

„Als 't maar niet . . .”

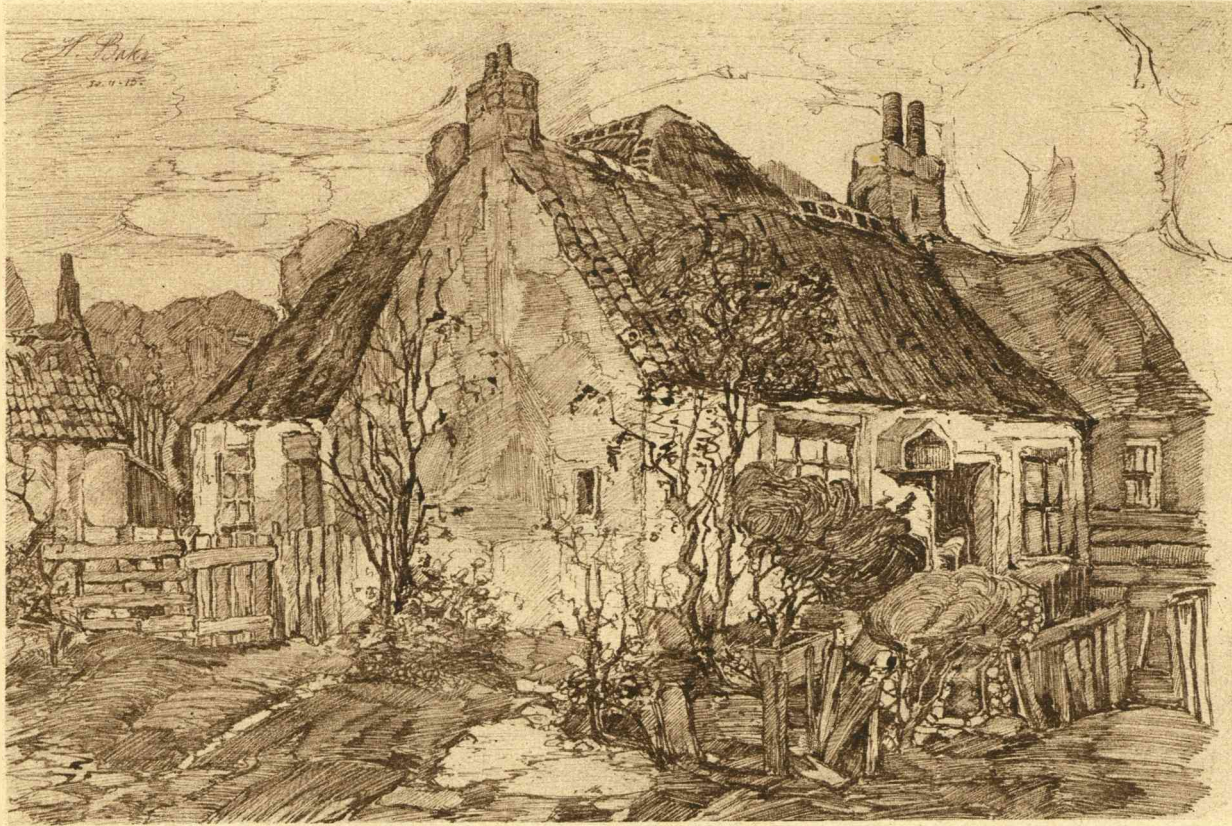
We reden even zóó langzaam, dat de drom ons inhaalde. In het midden ging Sam, meer gedragen dan dat hij liep. Zijn linker been sleepte er bij en hij was krijt-wit.

„Had nou maar niet zoo eigenzinnig geweest,” riep de kennis hem toe. „Ik zal bij je vrouw aanloopen en haar vast voorbereiden.”

En tot ons:

„Als hij toch ergens onder moest, had hij zoo'n heibel niet hoeven te maken, toen hij aan de tram hing.”

G. H. PRIEM

Boerenhofstede

Naar een pteekening van H. Bakx.

het marktje kwamen, begon hij plotseling in de handen te klappen en te roepen.

„Sam! Sam!”

Een dik mannetje, met een hoofd als een pompoen, keek op, wuifde terug.

„Wacht daar even! Ik ga mee!”

Maar de tram ronsde voort en zijn kennis op het achterbalcon haalde de schouders op, wenkte driftig:

„Nou, loop dan een beetje harder!”

De dikkerd waggelde als een gans naderbij, den zakdoek stijf gedrukt op zijn dampend hoofd.

Maar de afstand werd grooter inplaats van kleiner. Hij hijgde zwaar, aarzelde en stond eindelijk stil.

De afstand was te groot en 't marktruoer te luid om zich nog verstaanbaar te maken en dus schudde hij het hoofd en

mensen, als een kluwen zich windend om een auto, een politieagent met groote stappen er op afstevend . . .

„Zeker een ongelukje,” zei de kennis en Sam niet meer ziende, voegde hij er eenigszins gejaagd aan toe:

„Als 't maar niet . . .”

We reden even zóó langzaam, dat de drom ons inhaalde. In het midden ging Sam, meer gedragen dan dat hij liep. Zijn linker been sleepte er bij en hij was krijt-wit.

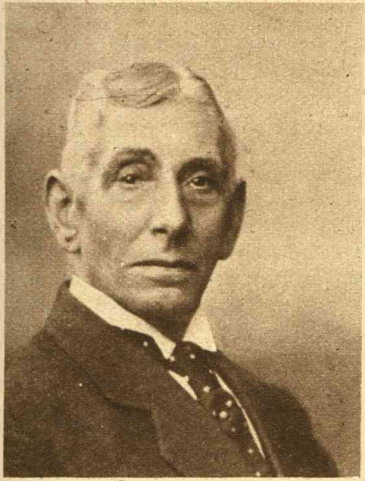
„Had nou maar niet zoo eigenzinnig geweest,” riep de kennis hem toe. „Ik zal bij je vrouw aanloopen en haar vast voorbereiden.”

En tot ons:

„Als hij toch ergens onder moest, had hij zoo'n heibel niet hoeven te maken, toen hij aan de tram hing.”

G. H. PRIEM

UIT HET VOLLE LEVEN

D. Vas Nunes.

Op bijna 82-jarigen leeftijd is te Amsterdam overleden de heer D. Vas Nunes, die meer dan 30 jaar aan het hoofd stond van een Instituut voor Lager en Uitgebreid Lager Onderwijs aldaar. Vele bekende Amsterdammers hebben aan zijn inrichting dan ook hun eerste onder-richt genoten. Hij was een der oprichters en tot aan zijn dood toe president-regent van het Port. Isr. Oude-Mannen- en Vrouwengesticht.

De Kamerzitting van Dinsdag 15 Januari.

De Ministers (v. l. n. r.) Ruys de Beerenbrouck, Aalberse, Heemskerck en Van Karnebeek be-geven zich naar de zitting der Tweede Kamer op Dinsdag 15 Januari. In deze voor de parlementaire geschiedenis van ons land belangrijke zitting, presenteerde het kabinet-Ruys de Beerenbrouck zich voor de derde maal aan de Tweede Kamer.

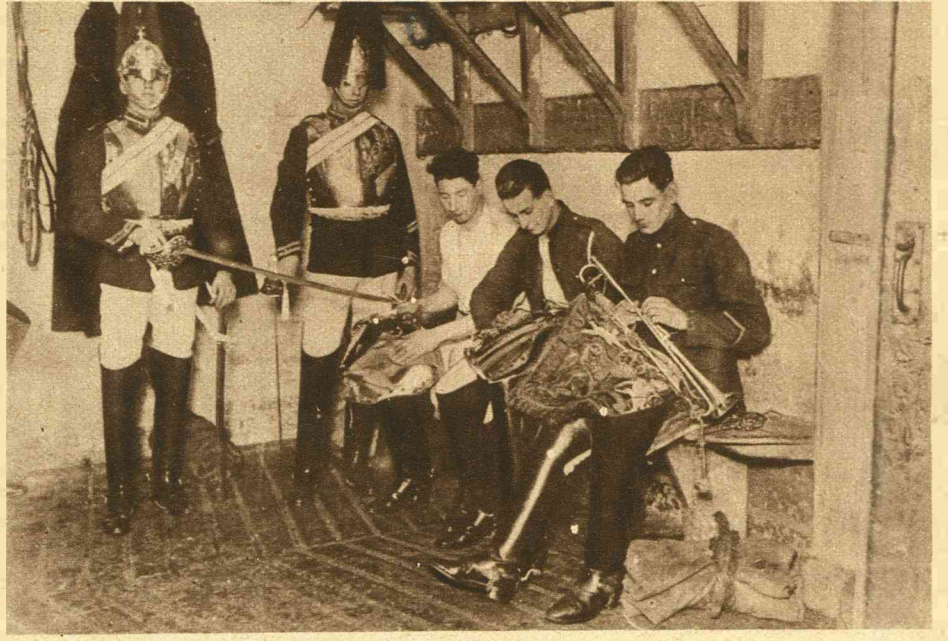
Mevrouw O. E. A. E. Wüste-baronesse Von Gotsch,

de milde bewoonster van het landgoed „Spaarn-berg”, te Santpoort, die aldaar op 75-jarigen leeftijd overleed. Mevrouw Wüste deed zeer veel aan liefdadigheid. Zoo is — onder meer — de mooie bewaarschool te Santpoort een stich-ting van haar.

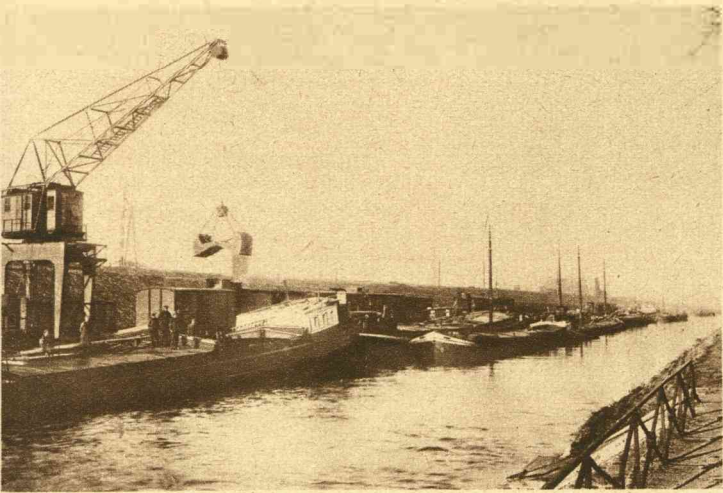
De vergadering van de Commissie van Experts

voor het onderzoek naar de middelen tot het stabiliseeren van het deutsche betaalmiddel en het herstel van het deutsche budget. Rond de tafel van links naar rechts de heeren: Delys en Houdar (België); Alix en Parmentier (Frankrijk); Dawes (voorzitter) en Young (Amerika); Robert Molosworth Kinsderley en J. Charles Stamp (Engeland); Pirelly en Flora (Italië).

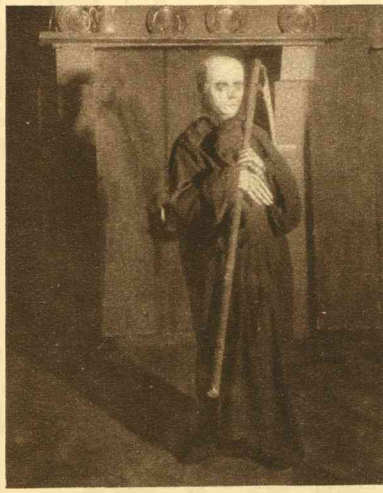
De opening van het Engelsche Parlement,

die de vorige week plaats greep, vereischt steeds veel voorzorgen wat het ceremoniël betreft. Op onze foto ziet men de eerewacht van den Koning dagen te voren bezig hun eigenaardige uitrusting te verzorgen.

Een nieuw bedrijf te Maastricht.

De nieuwe electricische laad- en losinrichting aan de Zuid-Willemsvaart te Maastricht. Alle soorten goederen worden met deze installatie, die een capaciteit van 500 ton per dag heeft, verladen.

Jan Musch

als „de Dood” in „De Zonderlinge Gast”, waarvan de première Dinsdag 15 dezer in den Stadsschouwburg te Amsterdam ging.

De Huldiging van Hubert Cuypers.

Ter gelegenheid van zijn vijftigsten verjaardag is de bekende componist en dirigent, de heer Hubert Cuypers de vorige week gehuldigd in de groote zaal van het Con-certgebouw te Amsterdam. Op onze foto ziet men den componist (X) omgeven door familie, vrienden en leden van het huldigingscomité.

De „Huligenspoort” te 's-Gravenhage wordt verplaatst.

In de gemeenteraadszitting van 15 Januari is besloten de veel besproken „Huligenspoort” aan den Scheveningschen weg te verplaatsen naar de Kastanje-laan bij de R. K. begraafplaats in de Scheveningsche Boschjes. Onze linker foto werd gemaakt naar een oude gravure, en geeft den toestand zoals deze was vele jaren geleden. De rechter kiek werd de vorige week ge-nomen en verbeeldt de oog-en-blikkelijke situatie.

WAT DE MAAN MIJ LIET ZIEN . . .

EN wonder-helle maannacht is het . . .
Eenzaam zit ik op mijn kamer. Het is heel stil in huis en op straat. Geen gerucht beroert mijn oor. De lamp op mijn schrijftafel heb ik uitgedraaid. Ik heb behoefte alleen te zijn, en te peinzen . . .

De voorwerpen in mijn kamer zijn alle in een valen schemer gehuld. Slechts op de groen-porceleinen kap van mijn bureau-lamp, op de gouden titels der boeken en op de beide kleine koperen Bhoedha-beeldjes, die op mijn werktafel staan, werpt het bleeke, koude licht zonderlinge licht-glansen. Maar dieper in de kamer is het geheel duister . . .

Over het dak van mijn buurman heen, kijkt de maan in mijn kamer. Of het waar is, wat de geleerden zeggen, dat zij slechts een woeste, uitgebrande kogel is, die nu doelloos om de oude aarde heenloopt? Dan schiet mij ineens het oude kinder-verhaaltje te binnen van het mannetje in de maan en plotseling worden alle dromen uit mijn jeugd weer levendig in mijn verbeelding.

Maar wat geeft dat? Dat alles is reeds vele, vele jaren geleden. De maan is werkelijk een woeste, uitgebrande kogel en de zorgen der kwade jaren hebben de zoete kinderdromen reeds lang vervaagd. De zorg — die booze, grijze, oude vrouw — hoe zou die toch in de wereld gekomen zijn?

„Dat kan ik je zeggen!”

In de vensterbank zit plotseling een kleine, stokoude man, die zijn voeten in de kamer laat bengelen. Hij heeft een groote lantaarn in de hand en die geeft zoo'n sterk licht, dat het in de kamer zoo helder is als was het dag.

„Ik wil het je zeggen, want ik weet alles wat er in de wereld gebeurd is van den aanvang af. Ik ben de maan, en kijk reeds van haar ontstaan af op de aarde neer. Goeden en kwaden heb ik bescheenen, net zooals het uitviel, want daar kan ik mij niets van aantrekken.”

En als hij ziet dat ik naar de lantaarn in zijn hand kijk, zegt hij:

„Dit is een fooverlantaarn, maar een veel betere dan de menschen hebben. Ik weet nog heel goed, hoe je zelf een tooverlantaarn gehad hebt. Je speelde er bijna iederen avond mede. En wat had je er een schik in! Je was nog maar heel klein, en ik keek door het raam in de keuken naar je, terwijl je op een groot stuk wit papier de gekleurde beelden van de lantaarn opving. Ja, je hadt er wel veel plezier in! Maar mijn tooverlantaarn is veel beter, de figuren van de platen die ze vertoont, leven en kunnen spreken als de menschen zelf. Omdat ik je graag mag, en ik weet, dat je belangstelt in alles wat het leven betreft, zal ik je door mijn lantaarn een en ander laten zien van je trouwe vriendin, de oude grijze vrouw Zorg. Let maar op!”

Hij plaatste de groote lantaarn op de tafel en maakte een kleine deur aan den voorkant open. De kamer was verdwenen; voor mij breidde zich een groene vlakke uit, waar doorheen een beek zich kronkelde. Aan den oever van den murmelenden stroom stonden hooge boomen, om de bloeiende takken zoemden de bijen en de vogels zongen zoo luid, zoo lieflijk, dat mijn zwaarmoedige stemming verdween. Vóór de boomen verhief zich echter een hooge muur. Plotseling ging de poort, die erin was, open. Er kwamen twee menschen uitsnellen er in de poort stond een engel met een vlammend zwaard. Die had die beide menschen uit den mooien tuin verdreven.

„Heb je die twee gezien?” vroeg de oude man, en hij deed de lantaarn dicht. De vlakke was verdwenen, en ik zat weer in mijn kamer en het maanlicht speelde weer op mijn schrijftafel.

„Ja,” zei ik nieuwsgierig, „en wie zijn dat?”

„Dat zijn Adam en Eva. De engel heeft ze uit het Paradijs verdreven!”

Hij maakte de lamp weer open. Vóór de hooge poort stonden de twee menschen, en zij hielden hun handen voor de oogen en ik zag hoe tusschen hun vingers door de tranen op de groene vlakke vielen. Over den hoogen muur heen groetten de kruinen der boomen uit den Hof van Eden en het lieflijke gezang der vogels klonk als een zacht verwijt over het zoo lichtzinnig verlorene, in de ooren van de verdrevenen. Nu keerden de twee menschen, door smart gebogen, zich om en schreden over het grasveld. De zon scheen hel op 't van dauw vochtige gras, de bloemen wiegden zich op hun stengels heen en weer en in de takken der boomen zongen de vogels even zoet en bekoorlijk als in het Paradijs.

„De wereld is mooi!” zei Adam en hij legde zijn arm om Eva's schouders, en deze knikte tegen hem, terwijl de tranen nog steeds over haar wangen vloeiden.

Toen was het alsof de zon droever te schijnen begon, alsof de bloemen hun schitter-pracht verloren en of het gezang der vogels verstomde. Onder de boomen schreed een zonderlinge

gestalte, gehuld in grijze, versleten kleeren; zij kwam naar Adam toe en reikte hem de hand. En toen Adam de dorre, magere hand greep, was het alsof er een huivering door zijn ziel ging.

„Wees niet bang,” zei de grijze, oude vrouw, „ik zal nu bij je blijven al de dagen van je leven en ook bij je kinderen en hun kinderen!”

„Wie ben je?” vroeg Eva verbleekend.

„De Zorg,” antwoordde de oude vrouw. „U weet niet wie ik ben? O; maar dat zal U spoedig weten! Wij zullen gauw goed met elkander bekend zijn. Ik blijf steeds en steeds bij jelui; zoo trouw kan nooit iemand op de wereld je zijn!”

Bevend klemde Eva zich vast aan Adam. Deze keek met stomme ontzetting naar de afzichtelijke, leelijke oude vrouw. Toen wierp hij een weemoedigen blik achter zich naar den hoogen muur, die hem nu voor immer van den Hof van Eden scheiden zou. De palmen werden zachtken door den wind bewogen, de vogels zongen nog als daareven en

een leunstoel een oude man. Hij keek naar buiten in den tuin.

„Wie is dat?”

„Dat is een machtig Keizer,” zei de maan.

„En komt de Zorg ook hier binnen?”

„Zie je ze dan nog niet?”

Ik keek goed, en ja, de maan had gelijk. Aan den wand, op een trap, stond een prachtige leunstoel, in welks rugleuning vele wapens geborduurd waren. En op dien stoel zat de oude, grijze vrouw. Zij had een kroon op haar hoofd, een scepter in haar hand en knikte den Keizer toe, alsof zij zeggen wilde: „Hier ben ik, Keizer, en ik heb macht over al je gedachten en vervul geheel je hart en denken!”

De maan had de lantaarn weer dichtgemaakt.

„Laat mij nog iets anders zien,” vroeg ik, „maar nu eens iets liefs, iets vriendelijks, zoodat het aangenaam is om te zien!”

„Een beeld van de Zorg, en zoo, dat het aangenaam is om te zien? Goed, ik heb er maar één zoo, doch dat wil ik je graag laten zien!”

Hij maakte weer zijn lantaarn open. Een huisje, zooals men ze veel op het land ziet, verrees voor mijn oogen. Vóór 't huisje was een tuintje, waarin bloeiende vruchtboomen stonden. Om het huis heen vlogen vogels; zij zochten waar zij hun nest konden bouwen. In het tuintje speelden de kinderen een vroolijk spel. Zij speelden heel kalr, want ook het jongste kind was erbij, en dat was pas drie jaar, en kon nog niet zoo hard meedoen. De kinderen zongen, de vogels floten en de zon scheen lustig op dit alles neer. Het was Lente.

Daar ging de huisdeur open; een groote leunstoel werd eruit gedragen en onder een der bloeiende boomen gezet. Toen leidden twee vrouwen een ouden man naar buiten en hielpen hem in den stoel. Daar zat hij nu, en de zon scheen in zijn bleeke, gerimpelde gelaat en op zijn dorre, magere handen. „Kinderen,” zei de Moeder tot de spelende kleinen, „ga nu naar de weide daar, opdat Grootvader rust heeft!”

En de kinderen sprongen weg, en zetten elders hun spel voort.

Nu was het stil in het kleine tuintje, slechts de bijen zoemden en de vogels zongen er nog hun lied. De oude man keek peinzend voor zich uit, over den weg en over de weide, waar de kinderen speelden. Hij had den ganschen winter ziek gelegen en niet meer gedacht dat hij het voorjaar nog zien zou. Nu was het Lente en de warme zon straalde op zijn gerimpelde handen.

„Gaat het nu wat beter?” vroeg de Zorg, die plotseling voor hem stond.

„Ben jij er ook?” vroeg de oude man.

„Ja,” zeide vrouw, „maar ik ben slechts gekomen om afscheid te nemen. Ik moet nu bij je vandaan. Vaarwel! Je kunt mij gerust een hand geven, want wij zijn al de dagen van je lange leven bij elkaar geweest.”

En de oude man gaf haar de hand.

„Vaarwel,” zei ze en ging.

In den hellen zonneschijn vervluchtigde haar gestalte als een nevel. Peinzend had de oude man haar nagekeken. Ja, zij had gelijk, alle dagen van zijn leven was zij bij hem geweest, de oude, grijze vrouw. En terwijl hij daarover nadacht, werden zijn oogen zwaar en zijn geest werd moede. En dan het gezoem der bijen, en de warmte, die in de lucht was . . . hij sloep in.

De kinderen kwamen weer terug. Toen zij den grootvader slapend vonden, gingen zij zachtjes het huis in. Moeder en Grootmoeder wilden dan den grootvader halen, maar toen zij bij hem kwamen, sloep hij den slaap waaruit niemand meer ontwaakt. De Grootmoeder knielde zwiwend naast den stoel neder. De Moeder zuchtte, en de kinderen huilden, toen zij hoorden dat Grootvader gestorven was. Alleen het jongste kind stond onbewogen voor den leunstoel en stak zijn vinger in zijn mond.

„Was dat niet een mooi beeld?” vroeg de maan, terwijl hij de lantaarn dichtmaakte.

„Dank je. — Nu wil ik niets meer zien!”

„Ik heb ook geen tijd meer, want ik moet weg,” zei de maan en hij ging heen.

Het was donker in de kamer. Ik draaide mijn lamp aan, want ik wilde nog wat lezen. Maar ik zag, dat het al laat was, en ik voelde dat mijn denken vervuld was van hetgeen ik gezien had. Daarom legde ik mij ter ruste. En toen ik in mijn bed stapte, en mijn dekens optrok, toen zei plotseling iemand in de kamer met een krakende, schorre stem: „Goeden nacht!”

Het was de oude, grijze vrouw — vrouw Zorg!

R. H.

Vlaamsche Boer

Naar een zwart-krijttekening van den bekenden Belgischen schilder Albert Servaes.

het milde gouden licht vloeide nog om het groene loof.

Toen maakte de oude man de lantaarn weer dicht.

„Wil je nog meer beelden zien?” vroeg hij.

„Ja, ja, alsjeblijft, maak de lantaarn weer open!”

En de oude man maakte het deurtje weer los.

„Kun je goed zien?” vroeg hij.

„Nee, nog niet, het is zoo donker.”

„Let maar goed op!”

Ja, mijn oogen hadden zich langzamerhand aan het duister gewend. Het was een klein, armoedig kamertje dat ik nu zag. Door het venster gleed een manestraal naar binnen. Het valse schijnsel liet nauwelijks de omtrekken van het armelijke huisraad onderscheiden. Toch zag ik duidelijk een bed, en naast het bed een wieg. In het bed ligt een vrouw. De kommervolle trekken zijn in den slaap nog bleeker en ziekelijker dan in het daglicht. Maar naast het bed zit Vrouw Zorg, de oude grijze vrouw, en zij wiegt het kind, dat orrustig in den slaap zich wentelt, en steunt. Vrouw Zorg zingt met zachte, bevende stem een oud, heel oud wiegeliedje, waar tusschendoor zich zonderling het tikken van de klok mengt. En ook in de dromen van de Moeder dringen de weemoedige tonen door, want over de wangen van de arme vrouw glijdt in het maanlicht een traan.

„Hoe beviel je dat beeld?” vroeg de oude man mij, terwijl hij zijn lantaarn weer dichtmaakte.

Ik kon niets zeggen, maar knikte zwiwend.

„O, ja, mijn lantaarn is goed. Zij laat de heerlijkste en mooiste beelden zien. Maar ik zal je ook nog wat anders vertoonen!”

Hij maakte zijn lantaarn weer open. Voor mij zag ik een hooge hall. Door het venster vloeide het licht in de kamer. Marmeren zuilen droegen de zoldering, op welke de schoonste voorstellingen geschilderd waren. Aan het venster zat in

DE SLAK NAAR HET DUIJSCH VAN MARTHA NOTHMANN

VERTAALD DOOR B. M. NOACH

„Het had geregend; frisch rook het schoon-gewasschen bladerdak van boom en struik.“

„Heerlijk,“ zei de slak, — het was een mannetjesslak, — een vet, dik wezen met een glanzend dak op zijn rug, dat als het fijnste émail in de zon schitterde.

„Heerlijk,“ zei hij nog eens, terwijl hij de frissche geuren insnoof, „juist je weertje, om er eens op uit te gaan,“ en hij zette zich in beweging, eens op den tuinstoel te klimmen, — maar daar zag hij opeens een allerliefst vliegje.

Geheel onder den indruk zette de slak zich op een knop neer.

„Je bent een snoeperig diertje,“ zei hij, toen hij eenigszins tot zichzelf gekomen was van de hevige emotie, en hij strekte al zijn tasters tegelijk uit.

De vlieg lachte geveid en maakte met haar sierlijke pootjes een paar danspasjes in den vroolijken zonneschijn.

„Nog nooit zag ik zulke teere vleugels,“ dweept meneer de slak verder.

„Hoe moet ik dat opvatten,“ vroeg de vlieg, die graag recht op haar doel afging, „zeg me ronduit: mag ik me als verloofd beschouwen?“

Nu was de slak een beetje corpulent en ook min of meer zwaar-op-de-hand, maar . . . hij had een eigen huis, en dat is tegenwoordig geen kleinigheid.

Eigenlijk viel hem de heele zaak wat rauw op 't lijf en hij trok zijn voelhorens weer in. Zeker, de jongedame was verrukkelijk, maar een zoo snelle ontwikkeling der aangelegenheid was nu eenmaal in strijd met zijn karakter.

„Welnu,“ drong de vlieg ongeduldig aan, „wat is er nog tegen? U hebt een eigen huis en ik kom bij u inwonen. Wanneer gaan we trouwen?“ Ze was niet bepaald preutsch uitgevallen, onze juffrouw vlieg.

De slak trok zich tot in zijn verste binnenkamer terug, om kalmpjes na te denken. Die jonge juffrouw beviel 'm werkelijk uitstekend, dat kon hij niet anders zeggen en haar trouwplannen strookten ook volkomen met zijn innigste wenschen; maar zijn grootje had hem altijd al voorgehouden dat men zich nooit moest haasten en hij beschouwde het als een gemis aan piëteit, met deze familie-traditie te breken. En, zooals we al zeiden, dat lag ook niet in zijn aard.

„Mijn lieve meisje,“ zei hij ten slotte na rijpelijk overweging, „ook ik verlang vurig naar den hechten huwelijksband, maar in zulk een gewichtige aangelegenheid zou ik graag niet overijld te werk gaan. En zeker is het noodzakelijk, dat ik over dit beslissend keerpunt in mijn leven eerst nog eens even mijn moeder raadpleeg. Ze woont hier dichtbij — dadelijk rechtsom achter de schutting. Misschien komt ze ook mee ter bruiloft.“

Erg naar haar toekomstige schoonmama verlangen deed de vlieg nu niet bepaald. „Ach Heer, zoo'n lang uitstel — mijn heele jeugd zal op die manier

voorbijgaan. Maak toch alsjeblieft een beetje voort,“ riep ze hem een beetje ontstemd achterna.

„Maar, lieveling,“ zei de slak teeder, terwijl hij rechtsomkeert vaeling, „dat spreekt toch wel vanzelf.“

En de brave kerel gaf zich werkelijk de grootst mogelijke

Louis Bouwmeester's wederopreden.

De „Grootte Louis“ is de vorige week Maandag voor het eerst na het hem overkomen ongeluk, weer op de planken verschenen. Hij is te dier gelegenheid op grootsche wijze gehuldigd door collega's, Schouwburgbestuur en publiek. Veel bloemen werden hem aangeboden. De grijze acteur, van wien de oude geestdrift reeds weer ten volle bezit genomen heeft, was zoo vriendelijk voor ons blad op dien gedenkwaardigen avond te poseeren. Hij vertolkte, naar men weet, rebbe Sichel in „Vriend Frits“.

Het merkwaardige drieluik uit de H.-Plechelmuskerk te Oldenzaal.

Hierboven brengen wij een foto van het buitengewoon belangwekkend altaarstuk uit de H.-Plechelmuskerk te Oldenzaal, dat door den heer G. B. van Bohemen te 's-Gravenhage, op wiens atelier deze foto gemaakt werd, onder deskundig toezicht op meesterlijke wijze werd gerestaureerd. Het tryptiek brengt weer eens in herinnering de vele kunstschaten waaraan de R.K. Kerken in ons land zoo rijk zijn. Naar men vermoedt is het werk — waarvan men den maker niet weet — van Vlaamschen oorsprong. Het is in bruikleen afgestaan aan het Aarts-Bisschoppelijk Museum te Utrecht.

moete om snel vooruit te komen, maar toen hem een vrij groote aardkluit in den weg lag, duurde het toch nog een heele poos eer hij daaroverheen geklauter was en daardoor werd de reis zóo lang, dat hij bij het rozenperk moest overnachten.

kleindochter van je eerste liefde!

Vóór hij daartoe overging, moest hij de zaak nog eens heel rijpelijk overwegen . . .

Toen hij dan eindelijk bij zijn moeder aanlandde, was die juist op reis en als die eenmaal op reis was, was ze nog zoo dadelijk niet terug! Maar eindelijk was het zoover. De brave slakkenzoon vertelde alles aan zijn moesje en de zaak werd beklonken. Toen eindelijk de slak met moeders toestemming uitgerust terugkeerde op de afgesproken plaats, was de zon intusschen al driemaal op en ondergegaan.

„Ze zal gal wel op me gewacht hebben,“ dacht hij, toen hij het plekje naderde, „de tijd zal haar toch niet te lang zijn gevallen, mijn lieve meisje.“

En jawel, hoor, daar stond ze nog altijd in den zonneglans, nog even elegant, nog even verrukkelijk, nog even verlokkelijk als toen hij haar verliet.

„Mijn beste,“ zei hij overgelukkig, „mijn besluit staat vast; mama geeft haar zegen. Mijn hart en mijn huis staan voor je open! Kom, we zullen gelukkig zijn.“

„Waar hebt u het eigenlijk over?“ vroeg de vlieg verbaasd.

„Ach Heer, heb je me al vergeten?“ zei de slak heel kleintjes; „we zijn toch met mekaar verloofd!“

„Ik?? Neen, mijn waarde, dat is nu toch absoluut onmogelijk: ik ben immers eerst een paar uur op de wereld,“ en het vliegje glimlachte heel schuchter, „ik ben namelijk een eendagsvliegje.“

„Neen, maar — zoo'n frappante gelijkenis! Ik zou er een eed op gedaan hebben, dat je mijn onvergetelijke beminde was.“

Het vliegje zag hem verbaasd aan, — toen begon het van aandoening te weenen.

„O, — maar nu wordt mij alles duidelijk. In onze familie bestaat een overlevering, dat mijn overgrootmoeder zaliger een ongelukkige liefde heeft gehad. Het was een welgestelde, flinke jongeman, die verscheidene eigen huizen had, — men spreekt zelfs van heele wijken! Maar hij moet mijn overgrootmoeder plotseling en zonder eenige reden in den steek hebben gelaten. De arme! ze is er nooit helemaal overheengekomen . . . dat wil zeggen: tot op zekere hoogte,“ zei het vliegje schalks lachend,

„mijn overgrootmoeder had vijfhonderd zeven en twintig kinderen.“

„Neen, maar, zoo'n frappante gelijkenis,“ zei de slak nog eens, geheel verteederd door de zalige herinnering, „precies hetzelfde lieve snuitje, — dezelfde vleugeltjes, — dezelfde bekoorlijkheid.“

Toen waagde het vliegje een stout voorstel. „Ik zie, uw smaak is nog dezelfde gebleven. Wat zoudt u er van vinden, als u mij eens nam?“ Ze was een waardig achterklein-kind van haar overgrootmoeder.

De slak trok zich weer in zijn intiemste vertrekken terug, om rustig te kunnen nadenken. Want het was waarlijk geen kleinigheid, te gaan trouwen met de achter-

EEN AMERIKAAN OP AVONTUUR

Naar het Engelsch van
GEORGE BARR McCUTCHON

4) IK meen dat hij zeide, dat hij naar Europa zou moeten gaan, om de bedoeling van den gever ten uitvoer te brengen. Daar het waarschijnlijker is dat ik naar Europa ga dan hij, onthief ik hem van de noodzakelijkheid en kocht hem zijn aanspraak op „pret” af.

Er volgde een lange stilte. Zij trachtte van hem weg te schuiven en ongemerkt haar hand onder de zijne weg te trekken.

„Is u muntverzamelaar?” vroeg zij ten laatste met iets koels in haar stem.

„Nee. Gewoonlijk word ik beschouwd als muntuitgever. Toch vond ik het wel aardig dit geldstuk als gelukscent te bewaren, en het als erfenis te vermaken aan het nageslacht,” zeide hij lachend. „Waarom is u er zoo nieuwsgierig naar?”

„Omdat het komt uit de stad en het land waar ik woon,” antwoordde zij. „Als u ver van uw geboorteland waart, zou u dan ook geen belang stellen in alles, al is het maar een munt, dat u aan uw tehuis herinnerde?”

„Vooral als ik geen dergelijk stuk gezien had, sinds ik op reis was gegaan,” antwoordde hij.

„O, maar ik heb er genoeg gezien in dien tijd. Op het oogenblik heb ik er verscheidene in mijn portemonnaie.”

„Is het niet vreemd dat juist dit geldstuk u aan huis deedt denken?”

„U heeft geen recht, mij te ondervragen, mijnheer,” zeide zij koud en schoof wat op, alleen om met een schok weer teruggeworpen te worden. Haars ondanks moest zij hardop lachen.

„Vergeef mij,” zeide hij plagend.

„Wanneer gaf hij het u?”

„Wie?”

„De commissionair, mijnheer.”

„U heeft geen recht mij te ondervragen,” zeide hij.

„O!” riep zij, „ik wilde niet lastig zijn.”

„Maar ik verleen u dat recht. Hij gaf het mij twee uur nadat ik in den trein was gestapt.”

„Te Denver?”

„Hoe weet u dat ik te Denver instapte?”

„Wel, u moest mij immers met uw bagage voorbijgaan in den doorgang. Weet u niet meer?”

Of hij het wist! Zijn hart vloede over van blijdschap dat zij hem werkelijk had opgemerkt. Onwillekeurig omsloten zijn vingers het gehandschoende handje nog vaster.

„Nu u het zegt, meen ik het mij te herinneren,” zeide hij. „U stond bij een raampje?”

„Ja, en ik zag u van die dames afscheid nemen met een kus. Was uw vrouw daarbij of waren het allemaal zusters van u?”

„Het—het waren—nichtjes,” zeide hij verlegen, bij de herinnering aan iets wat hij vergeten was. Hij had Mary Lyens en Edna Burrage een kus gegeven, doch haar broeders stonden er bij. „Een dwaze gewoonte, niet waar?”

„Dat weet ik niet. Ik heb geen volwassen neven of nichten,” antwoordde zij effen. „Gij Amerikanen hebt zulke grappige gewoonten. Waar ik woon zou geen heer er aan denken, de hand van een dame zoo stijf vast te houden, dat het haar pijn deed. Is dat noodig?”

De vraag werd gedaan met kalme waardigheid, half verborgen door minachting die zoo duidelijk werd uitgedrukt, dat hij bloosde van spijt en haastig zijn hand wegtrok.

„Ik vraag u vergiffenis. Ik moet zoozeer mijn krachten inspannen om mijzelf en u te beschermen tegen het slingeren van het rijtuig dat ik onwillekeurig uw hand steviger vasthield dan ik wist. U zult mij immers niet verkeerd begrijpen?” vroeg hij, vrezende dat hij haar beleedigd had.

„Ik kan toch niet verkeerd begrijpen, wat niet bestaat?” zeide zij eenvoudig en trots.

„Zij is onverdraaglijk!” dacht hij.

„U heeft de zaak opgehelderd en het spijt mij dat ik zóó gesproken heb. Ik zal niet vergeten, wat ik u schuldig ben.”

„Indien u bij mij in schuld staat, ontnemt dit u de vrijheid niet van te spreken, zooals u verkiest. U kunt niets onredelijks zeggen, zonder mij vergiffenis te vragen, en als u dat doet, is uwe schuld meer dan afgedaan. Het doet mij veel genoegen, u te hooren zeggen dat u mij iets verschuldigd zijt, want ik ben blijde, uw schuldeischer te mogen wezen. Indien er schuld bestaat, dan moogt gij die nooit betalen; ik weiger de betaling en laat ze liever voor altijd op interest staan.”

„Wat een financier!” riep zij. „Die scherts was zoo goed als de beste vleierij van een hoveling. Nu wil ik u bekennen, dat ik er trotsch op ben, u dank verschuldigd te zijn.”

„Dat was ironie, of het waren de liefste woorden, ooit door een vrouw gesproken,” zeide hij met warmte. „Nu ben ik ook nieuwsgierig naar iets. In den salonwagen heeft u over mijn schouders gelezen.”

„Dat heb ik niet gedaan!” riep zij verontwaardigd. „Hoe wist u dat?” voegde zij er zichzelf tegensprekend bij.

„U vergat dat er aan den anderen kant van den wagon een spiegel was.”

„O, nu ben ik boos.”

„Op zoo'n armen spiegel? Schaam u! Welnu, in naam van onze Amerikaansche glasindustrie vraag ik u vergiffenis. Het zal nooit weer gebeuren. U zult toch wel toegeven dat u over mijn schouder trachtte te lezen? Nu ben ik nieuwsgierig om te weten wat u zoo gaarne wilde lezen.”

„Als u dan nu toch den spiegel meer gelooft dan mij, zal ik het u maar vertellen. Op de eerste pagina stond een telegram, dat mij veel belang inboezemde.”

„Dat dacht ik dadelijk wel. O, die vervloekte weg!”

„Meer dan een halve mijl was de weg tamelijk effen geweest, maar zooals blijkt uit dien uitroep, waren zij nu aan een lastig eind gekomen. Met kracht werd hij in den hoek gesmeten, waarbij zijn hoofd in aanraking kwam met 'n scherp uitsteeksel. De pijn was haast onverdraaglijk, doch zij werd eenigszins verzacht, doordat de jonge dame onwillekeurig den arm om zijn hals had geslagen en krampachtig zijn schouder vasthield.

„O, wij worden verpletterd!” gilte zij bijna. „Kan u hem niet laten stilhouden? Dit is krankzinnigheid, razernij!”

„Blijf toch bedaard! Het was mijn schuld, want ik lette niet op. Hij verdient zijn geld dat is alles. In het contract was niet bepaald, dat hij zou zorgdragen voor het gemak van zijn passagiers.” Grenfall verbleekte, hij voelde dat er warme droppels in zijn hals liepen.

„Vertel mij nu eens,” ging hij voort, „welk telegram het was? Ik heb ze allemaal gelezen.”

„Is het waar? Welk belang kon u daarbij hebben?”

„Nieuwsgierigheid vraagt naar geen redenen.”

„U heeft ze allemaal gelezen?”

„Zeker.”

„Dan verleen ik u het recht om te raden welk telegram mij het meest interesseerde. Ik hoor, dat gij Amerikanen zoo dol zijt op raadsels.”

„Dat is nu niet eerlijk.”

„U heeft gelijk. Heeft u het telegram uit Konstantinopel gelezen?”

Plotseling liet zij zijn schouder los, alsof zij nu eerst begreep, dat die positie wat vreemd was.

„Dat, waarin gesproken wordt over het bezoek van den Franschen gezant bij den Sultan?”

„Over dat leeninkje van eenige millioenen — ja. Nu, dat was belangrijk voor mij, omdat die leening, wanneer zij gesloten wordt, mijn land zal benadeelen.”

„Wilt u mij zeggen, in welk land u thuis behoort?”

„Ik woon in Graustark.”

„Ik herinner mij niet, waar dit ligt.”

„Wordt in uw Amerikaansche scholen dan geen aardrijkskunde geleerd? Wij leeren wel de grenzen van de Vereenigde Staten.”

„Ik erken mijn onwetendheid,” sprak hij.

„Dan moet u een atlas nemen. Graustark is klein, maar ik ben even trotsch op mijn land, als u op dit groote werelddeel. dat van den eenen Oceaan naar den anderen reikt. Ik kan nauwelijks 't oogenblik afwachten dat ik onze dierbare rotsen en valleien, onze rivieren en onzen blauwen hemel, onze vlakten en steden zal weerzien. Ik weet zelfs niet, of u uw vaderland zoo vereert als ik het mijne.”

„Uit uw woorden zou ik opmaken, dat u langen tijd van huis is geweest,” giste hij.

„Wij hebben het een en ander gezien in Azië,

Australië, Mexico en de Vereenigde Staten, sinds wij vóór zes maanden Edelweiss verlieten. Nu gaan wij naar huis — naar huis!” Dit woord klonk zoo liefdevol, zoo verlangend, zoo teeder, dat hij haar geboorteland benijdde.

Nu volgde een lange stilte. Blijkbaar waren beiden onder den invloed van gedachten, die zich zelfs niet lieten verdrijven door het stooten van de koets. Hij vroeg zich af, hoe hij afstand van haar zou kunnen doen, nadat zij hem eenmaal op zulk een sonderlinge wijze in de armen geworpen was. Zij overlegde telkens weder hoe dit spannende avontuur zou eindigen.

„Wij zullen nu toch wel haast aan het eind van dien vreeselijken tocht zijn,” kreunde zij; de lang opgekropte angst werd haar te machtig.

„Mijn geheele lichaam doet mij pijn. Wat moeten wij beginnen als zij den trein niet opgehouden hebben?”

„Een ondernemer van begrafenissen laten komen,” antwoordde hij grimmig. Het kwam hem het verstandigst voor, de zaak schertsend te behandelen. Zij reden nu tegen een helling op, over steenen en door kuilen, slingerend, hortend en stotend.

„U is aldoor dapper geweest; houd u nu verder ook goed. Het is nu bijna afgelopen. U is spoedig bij uw vrienden.”

„Hoe kan ik u danken?” riep zij, opnieuw zijn arm grijpend.

Weer legde hij zijn hand op de hare en hield die zachtjes vast.

„Ik wou dat ik nog duizendmaal meer voor u kon doen,” zeide hij, terwijl haar verwarde haren zijn gelaat aanraakten. „Aha! de lichten van de stad!” riep hij een oogenblik daarna. „Kijk maar!”

Hij hield haar zoo, dat zij door het rammelende raampje kon zien. Vlak bij, hooger op, straalden tal van lichtjes in de duisternis.

Eer zij nog recht begrepen, hoe dicht zij bij het licht waren, begonnen de paarden langzamer te loopen en stonden weldra stil. De vreeselijke tocht was voorbij.

„De trein! de trein!” riep zij in verrukking. „Hier aan den anderen kant. Den hemel zij dank!”

Hij kon niet spreken door den blijden trots waarvan zijn hart vervuld was. Het portier werd opengedaan en Lighthouse Jerry schreeuwde:

„Wij zijn er! Ik heb het hem geleverd!”

„Dat geloof ik ook!” riep Grenfall, die uitstapte en haar zachtjes meetrok. „Hier zijn je tien dollars.”

„Ik zal je ook wat sturen, goede man,” riep de dame. „Hoe is je adres, gauw?”

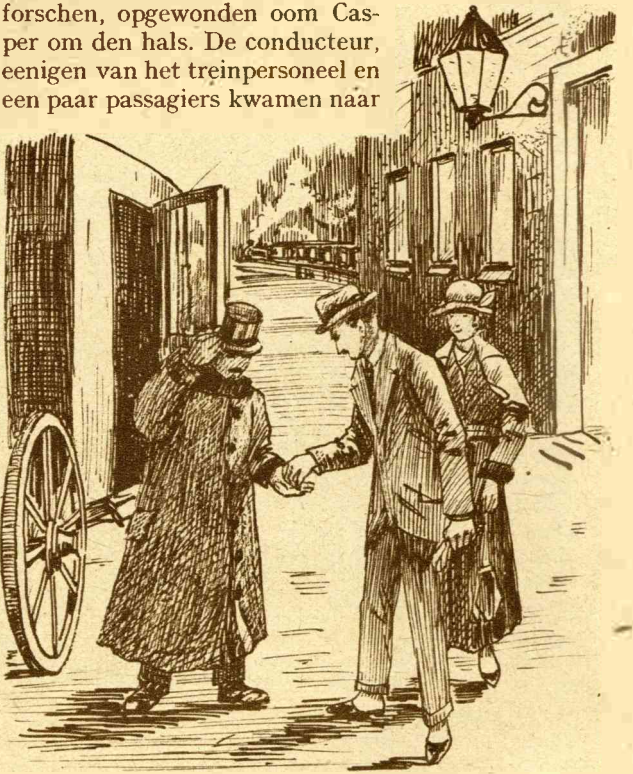
„William Perkins, O-West Virginia, mevrouw.”

Lorry trok haar mee naar den trein. Verschillende personen liepen op het perron, flauw verlicht door de stralen der wagens. Toch had zij nog even tijd om te zeggen:

„Het was Lighthouse Jerry in het geheel niet!”

III

Hij lachte toen hij haar ernstig gezichtje zag, en zij glimlachte terug ten teeken dat zij hem wel begreep. Daarop vloog zij den forschen, opgewonden oom Casper om den hals. De conducteur, eenigen van het treinpersoneel en een paar passagiers kwamen naar

„Hier zijn je tien Dollar.”

hen toe. De conducteur was allesbehalve vriendelijk. „Kom, instappen!” bromde hij. „Wij kunnen hier niet den geheelen nacht blijven wachten.”

De jonge dame keek haastig op, geërgerd door dit ruwe bevel. (Wordt vervolgd).

VAN HEINDE EN VERRE

Jozef Israëls.

Zondag 27 dezer zal het een eeuw geleden zijn, dat Jozef Israëls, de begenadigde schilder van de eeuwige zee en de stille eenvoudige menschen, die aan de zee leven en haar hun leven toevertrouwen, te Groningen geboren werd. — In 1911 is hij te 's-Gravenhage overleden.

BANDEN „PANORAMA”

Nu de jaargang 1923 van ons blad compleet is, lieten wij wederom evenals andere jaren **FRAAIE, GEHEEL LINNEN STEMPELBANDEN**

vervaardigen, die wij onzen abonne's van nu af tegen den lagen prijs van **slechts f 1.90** per stuk **franco per post** toezenden. De banden zijn gemaakt van groen of bruinlinnen; bij bestelling gelieve men dus op te geven welke kleur men verkiest.

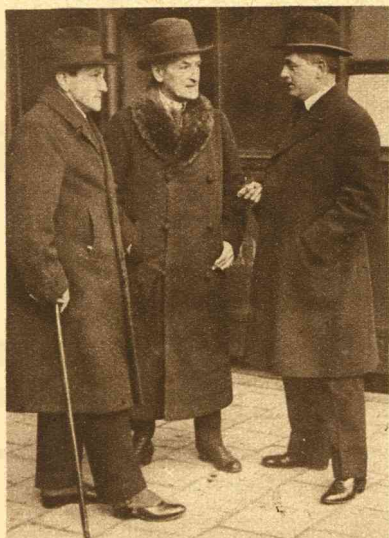
Daar de voorraad beperkt is, is spoedige bestelling gewenscht. Laat Uw jaargang in geen geval ongebonden liggen; door wegraken of scheuren van eenige nummers wordt hij dan weldra waardeloos, terwijl een **complete jaargang, gebonden in onzen bekenden fraalen band,** niet alleen een **sieraad is voor uw salon,** maar een **boekwerk** vormt met een **keur van platen en lectuur,** dat van **blijvende waarde** is en U avond aan avond **aangenaam bezig houdt.**

DOEZASTRAAT ADMIN. „PANORAMA”

De nieuwe Bisschop van Batavia.

Z. H. de Paus heeft benoemd tot Bisschop van Batavia, als opvolger van Z. D. H. Mgr. E. S. Luypen, den Zeereerw. Pater A. v. Velsen, S. J., Pastoor te Buitenzorg.

De aankomst van Dr. Karl Muck

te Amsterdam op Dinsdag 11. Dr. Muck vervangt Willem Mengelberg als dirigent bij de ter gelegenheid der Strauss-feesten uit te voeren concerten.

Hulde aan Kapitein Bouman.

Vrijdagmorgen 11. bracht de Koninklijke Militaire Kapel een ovatie aan Kapitein Bouman voor zijn woning in de Emantsstraat te 's-Gravenhage, ter gelegenheid van het feit dat deze oud-directeur der Koninklijke Militaire Kapel dien dag 70 jaar werd. Op onze foto ziet men kapitein Bouman temidden der officieren van Grenadiers en Jagers, die hem kwamen gelukwenschen

Het vertrek van Willem Mengelberg

Dinsdagmiddag 11. vertrok Willem Mengelberg voor zijn jaarlijksche concertreis naar Amerika. Op het station te Amsterdam poseerde de beroemde dirigent voor onzen fotograaf.

Links:

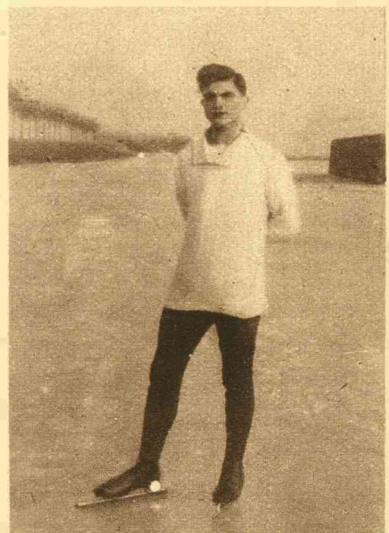
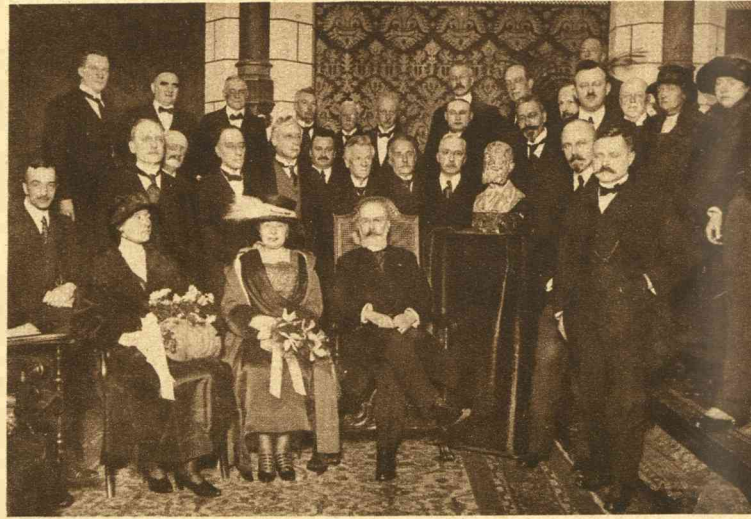
Een twintigjarig jubileum.

Ter herdenking van zijn 20-jarig jubileum als dansleeraar heeft de heer J. de Lange in den foyer der Stads-Gehoorzaal te Leiden Zaterdag 12 dezer een zeer goed geslaagd bal-masqué et costumé gegeven. Op onze foto ziet men een groep der deelnemers en deelnemers. Geheel rechts, op den voorgrond, de jubilerende leeraar.

Rechts:

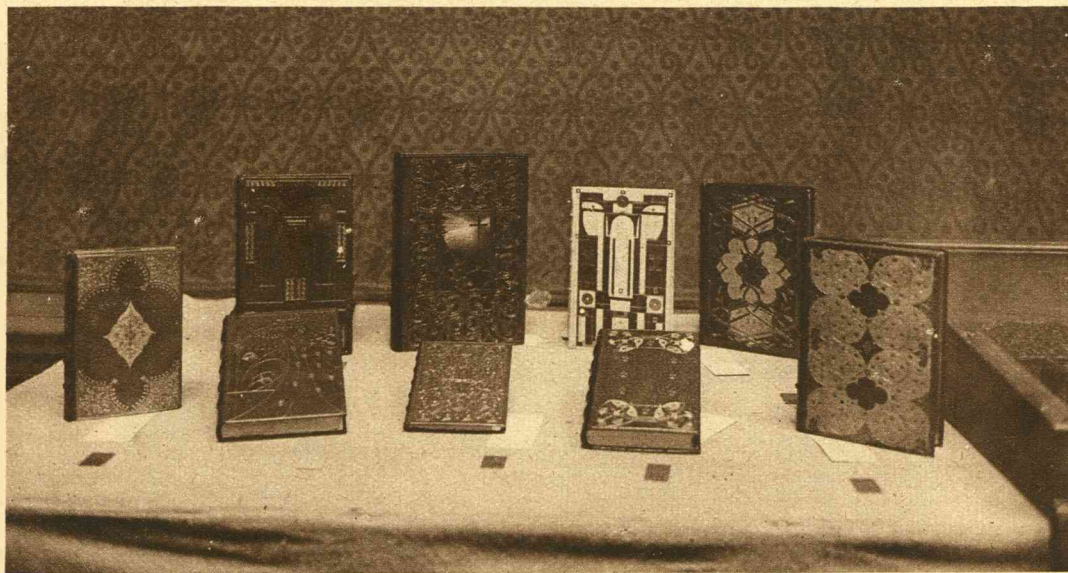
Het jubileum van Prof. Dr. B. J. Kouwer.

Onder buitengewone belangstelling werd 19 dezer Prof. Dr. B. J. Kouwer, hoogleeraar in de verloskunde en de leer der vrouwenziekten aan de Utrechtsche Universiteit, gehuldigd ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum als zoodanig. — Op onze foto ziet men in het midden Prof. Kouwer naast zijn echtgenoot. Het borstbeeld dat den hoogleeraar werd aangeboden door het huldigungscomité, ziet men eveneens op onze kiek.

De successen der Nederlanders op de ijsbaan te St. Moritz.

De heer Boot uit Purmerend, die den eerebeker van den Sultan van Boelongan en een groote gouden medaille van den Nederl. Schaatsenrijdersbond (door drie overwinningen in vier nummers) gewonnen heeft.

De Tentoonstelling van buitenlandse boekbanden

welke Zaterdagmiddag 11. geopend werd in het Museum van Moderne Kunst aan de Zeestraat te 's-Gravenhage. Onze foto geeft de inzendingen van de Oxford University Press, Binding House en Sybil Pye, Limpsfield, weer.

De Amsterdamsche politie gehuldigd.

Zaterdag 11. werd de Amsterdamsche politie gehuldigd in de Korenbeurs voor haar buitengewone prestaties gedurende de jubileumweek. Alle manschappen ontvingen ter herinnering een medaille. De foto hierboven werd genomen toen de Hoofdcornmissaris, de heer Marcusse, de medaille hechte op de borst van Insp. Bos.

VOOR ONZE

Nuttige Wenken.

Verzorging van overschoenen.

Om overschoenen te sparen, plakt men een stukje vilt op die plek waar de gespijkerde hak te zien komt.

Wie overschoenen glanzend wil houden, late ze nooit vuil staan, maar make ze iederen dag schoon met een ratte spons en droge ze daarna goed af. Wordt dit slechts éénmaal verzuimd, dan is de glans weg en de schoenen worden voor langen tijd dof.

Lakglans voor overschoenen verkrijgt men door 1 deel kamfer en 16 deelen hars in 100 deelen wijngeest op te lossen en daaraan 4 deelen venetiaansche terpentijn toe te voegen. Tevens lost men 1 deel suiker in water op en vermengt beide oplossingen.

Na het mengsel één dag op een warme plaats te hebben laten trekken, is het voor het gebruik gereed. Het moet met een penseel worden ingesmeerd, na de schoenen te voren flink schoongemaakt en met spiritus afgewreven te hebben.

Worden aan bovenstaand mengsel nog 2 deelen beste asphalt, in 4 deelen terpentijnolie opgelost, toegevoegd, dan wordt de werking nog verhoogd.

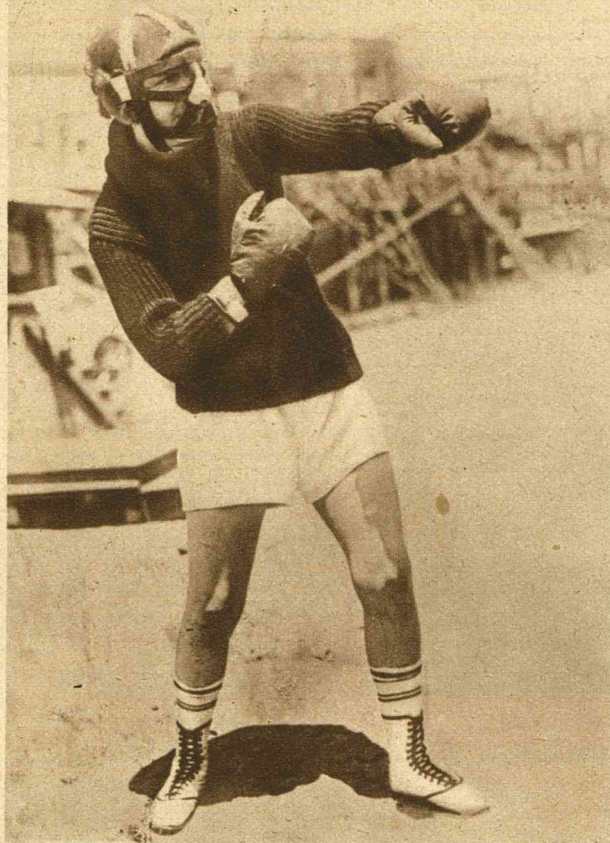
Het wasschen en opruimen van sluiers en voiles.

Witte sluiers wascht men in tamelijk heet zeepwater, wringt ze licht en spoelt ze in koud welwater uit. Hierna worden ze geblauwd, gesteven en zoo lang tusschen de handen geklopt tot ze half droog zijn; dan worden ze uitgespannen en met spelden vastgestoken tot ze droog zijn.

Wascht men ze in koud water met zeep en wat borax, dan worden ze niet alleen smetteloos schoon, maar behouden na het strijken ook dezelfde stevigheid als ze nieuw hadden.

Zwarte sluiers doopt men in warm water, waarin osengal opgelost is en spoelt ze dan koud na. Om ze te stijven, slaat men ze door gomwater, klopt ze tusschen de handen tot ze halfdroog zijn en spant ze dan tusschen spelden.

Zwarte sluiers en voiles frischt men op met zwarte koffie, waarin arabische gom is opgelost. Ze worden hiermee flink nat gemaakt, dan glad tusschen twee linnen doeken gelegd en nog vochtig gestreken.

Om jong en lenig te blijven

doen de Amerikaanse dames veel! — De beroemde Amerikaanse filmster Miss Chadwick, die geregeld met haar mannelijke collega's bokst en in den strijd vaak onoverwinnelijk blijkt. Miss Chadwick is echter niet alleen sterk en flink, zij is ook heel knap, en daarom bokst zij nooit anders dan met een gepolsterd gezichtsmasker voor, opdat haar uiterlijk niet misvormd zal worden.

Tulen voiles met of zonder zwarte mouches worden weer mooi door ze in lauw water met zeep en borax te wasschen. Na voorzichtig uitdrukken, stijft men ze met suikerwater en borax. Strijken mag in dit geval niet.

HUISMOEDERS

Recepten.

Winterwortelen met zure appelen.

Benodigd: 1 K.G. winterwortelen, 5 zure appelen, 2 uien, zout, suiker, 80 gram boter.

Bereiding: De uien hakken en in de helft van de boter goudgeel fruiten, vervolgens $\frac{1}{2}$ Liter water toevoegen. De geschildre en in snippers gesneden wortelen onder in de pan leggen, de zure appelen, geschild en van klokhuizen ontdaan er bovenop, wat zout er op strooien en de groenten zachtjes laten gaar koken ($\frac{3}{4}$ à 1 uur). Wortelen en appelen voorzichtig door elkaar schudden, zoo noodig suiker en zout en ten slotte de overgebleven boter toevoegen.

Groentensoep.

Benodigd: 1 Liter bouillon, groenten van het seizoen (worteltjes, bloemkool, doperwten, postelein, schorseneeren, spruitjes, enz.), soepgroenten (selderij, peterselie, kervel), 50 gram rijst.

Bereiding: De groenten van het seizoen met de rijst een half uur voor het opdoen in den bouillon laten meekoken. Van de selderij, peterselie en kervel de blaadjes van de stelen plukken en eveneens een half uur mede koken, of wel, ze fijnhakken en vlak voor het opdoen aan de soep toevoegen. Op de laatste wijze blijft de groene kleur bewaart.

Variaties hierop kunnen gemaakt worden, door telkens een andere groene groente te gebruiken, dus nu weer selderij, dan weer peterselie of enkel kervel; ook kan rijst vervangen worden door Siamsago, tapiocca of figuurvermicelli.

Aardappelsoep.

Benodigd: 1 Liter slappe bouillon, 5 à 6 oude aardappelen, 2 preien, 25 gram boter, fijn gehakte peterselie, iets fijne witte peper.

Bereiding: De prei fijn snijden en licht bruin fruiten in de boter, dan de geschildre aardappelen en den bouillon toevoegen en laten koken tot de eerste geheel gaar zijn. Vervolgens de aardappelen door een zeef wrijven, en alles met elkaar zachtjes laten doorkoken tot de soep gebonden is. Ten slotte fijn gehakte peterselie en iets fijne peper toevoegen.

VOOR DE JEUGD

WAAROM DE WOLF ZOO'N SLUIKEN STAART HEEFT.

Je moet dan weten, dat de Wolf vroeger net zoo'n mooien, gekrulden staart had als de Jakhals, of eigenlijk niet geheel zoo mooi gekruld was hij aan den top. Dat wilde de Wolf nu ook bereiken en dus ondervroeg hij den Jakhals eens naar het schoonheidsmiddel dat deze aanwendde, om zoo'n mooien krul te krijgen aan het eind.

„O, dat is heel eenvoudig,” antwoordde deze. De Wolf spitste de ooren. En de Jakhals begon: „Wel, ik maak een gat in de aarde als van een flinken bloempot, en daar laat ik mijn staart in afhangen. Mijn vrouw stampet de aarde dan goed vast aan weerskanten, en zoo blijf ik een heelen nacht zitten. Den volgenden ochtend heb ik dan een prachtige krul in de punt; zoo mooi, als je maar wenschen kunt.”

Dit knoopte de Wolf in zijn ooren, en 's avonds deed hij, gelijk de Jakhals hem aanbevolen had. Wel vond hij het geen aangename gewaarwording, toen zijn vrouw zoo duchtig bezig was de aarde aan te drukken, maar, dat moest hij nu maar uitstaan: Die mooi wil zijn, moet pijn lijden! Dat is immers waarheid.

Het was winter en het vroom geweld. De Wolf huiverde en leed zoo'n kou, dat hij misschien wel wat berouw had van zijn ijdelheid! Zijn vrouw was natuurlijk naar bed en tot overmaat van ramp, had hij het lucifersdoosje niet binnen zijn bereik, zoodat hij ook zelfs den troost van een neuswarmertje miste! Vreeselijk lang duurde die nacht. De uren kropen om letterlijk.

Innig dankbaar was hij, toen eindelijk de zon opkwam, en hij wilde alvast beginnen om zijn staart los te werken... Maar geen idee van: de aarde was bevroren, en de staart erbij, en zelfs vrouwlief lukte het niet haar man te bevrijden, met spaden en allerlei werktuigen die zij maar onder bereik kreeg.

De Jakhals stond op eenigen afstand achter een kreupelboschje, en die valschaard hield zijn buik vast van het lachen!

Toen hij eindelijk wat naderbij kwam, smeekte de Wolf: „Toe vriend, help een handje!”

De Jakhals keek echter over zijn schouder en riep: „Gauw, gauw, Wolf! daar heb je de boeren, allen met honden. Gauw, haast je!”

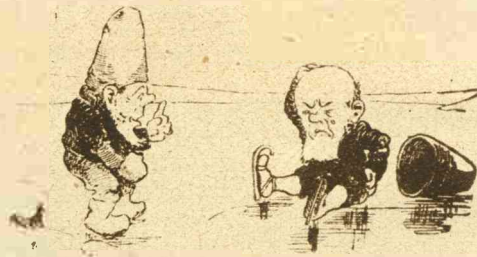
Ja, nu rakte de wolf zoo geweldig, dat hij het uiterste puntje van zijn staart er in liet, dit was dus wat anders dan een krul!

Zeg, Sampie, mag ik je schaatsen te leen? Je gebruikt ze nou toch niet!

Nog ternauwernood ontsnapte hij aan de boeren, en kwam er niet af zonder een paar schampschoten! Hij en zijn nakomelingen hebben sedert een sluiken staart.

PRIJSRAADSEL No. XLI.

Puck ik heb je zoo ge....
Jouw rijden is nog veel te.....
Wees maar blij, ondeugend.....
Dat je niet viel op je ge.....
Je bent er beter af.....
Dan ik zoowaar had durven.....

Vul de ontbrekende rijmwoorden in.

Oplossingen worden ingewacht tot 29 Febr. a.s., bij „Oom Tom”, Redactie Panorama, Doezastraat, Leiden.

ONS BABELHOEKJE.

Nelly Waaijer wordt verzoekt haar adres op te geven. In verband hiermee wil ik er nog weer eens op wijzen, dat niet alleen op het couvert, maar ook onder de oplossing naam en adres moeten staan. Dit wordt nog al eens vergeten! Ook Nelly Meyers had dit verzuimd; toevallig vond ik in een later briefje haar adres.

Nicolaas Kossen. — Wij beantwoorden de brieven steeds in Ons Babelhoekje. Terugschrijven doen we alleen, als er een postzegel voor antwoord ingesloten is. Ik kan dus aan je verzoek om terugzending van de drie postzegels niet voldoen. Maar ik weet 't goed gemaakt! Als je me weer eens schrijft, doe dan bij je brief een postzegel van 10 cts en ik stuur je niet alleen je eigen postzegels, maar je krijgt er van mij nog een partijtje vreemde postzegels bij cadeau. Wat zeg je daarvan? Denk er om, als je weer schrijft, je woonplaats te vermelden, dat heb je den vorigen keer vergeten.

Wilha van Vliet — Je wensch is niet vervuld. Een ander nichtje gaat met den horloge-armband strijken. Bijna al mijn leidsche nichtjes hadden er zin in. Als je er zoo'n gebrek aan hebt, zooals je zegt, zou ik Vader of Moeder maar eens lief aankijken of — trouw mee blijven doen. Nu ik weet dat er zóóveel liefhebsters zijn, zal ik nog wel eens meer een horloge-armband verloten.

Max D. Tebbens. — Nou, nou, je hebt de vorige maand heel wat binnengesleept aan cadeautjes. Enfin, je schijnt erg je best te doen, dat hebben de gevers zeker van te voren geweten.

Annie Pijsel. — Komaan, drie nieuwe nichtjes tegelijk. Dat zet nog eens aan. Denk er om dat jullie je oplossingen elk op een afzonderlijke bladzijde insturen.

Nelly Ouwkerk. — Vele laatsten zullen de eersten zijn, dat is ook met jou het geval. Het is jammer, dat je ijver niet beloond werd.

Vele neven en nichtjes: In een volgend nummer!

OOM TOM.

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

50)

WAT was dat, dat koude, wat hij had aan geraakt? Koud en brandend tegelijkertijd. Hij bracht de hand naar zijn gezicht. Van den middelvinger der linkerhand straalde hem de alexandriet tegen, thans, ook in het daglicht, helder rood gloeiend, zooals hij hem nog nooit had gezien.

Met een sprong stond hij op zijn voeten.

Zou hij wegschuipen voor zijn eigen noodlot? Het leven laf den rug toekeeren? Neen, dat nooit, al zou de weg ook naar een plaats van smarten voeren.

De menscheit daar buiten wilde strijd en moord. Zij zou daarvan ontvangen in overvloed. Als een nieuwe geesel Gods wilde hij haar tuchtigen, totdat ze hem onvoorwaardelijk zou gehoorzamen.

Een harde ijzeren wil drukte zijn stempel op zijn gelaat.

Met kalmen vasten tred begaf hij zich naar den berg. Hij trad binnen en schreed door de gangen naar het vertrek, waarin de groote stralers stonden. De roode zonneschijn drong door de groenachtige ijswanden en vervulde de zalen en gangen met een tooverachtig duivellicht. De volkomen stilte die hier in het gebied van het eeuwige ijs heerschte werd slechts door het zachte tikken van het telegraaf toestel onderbroken. Snorrend klapperden de fijne schrijfhefboomen der apparaten op en neer en noteerden in punten en strepen de tijdingen, die van alle deelen der wereld door den ether kwamen en in de mazen der antenne werden gevangen.

Silvester zat voor een der schrijfapparaten in een lichten stoel. Hij hield de papierstrook onbeweeglijk in de handen, alsof hij zich van een enkel bericht maar niet kon losrukken. Het in roodachtig groene tinten door het vertrek schijnende licht omspeelde zijn gestalte. Het deed zijn gelaat vaal als van een doode schijnen.

Erik Truwor wierp een blik op dat gedeelte van de strook, dat Silvester zoo standvastig in de handen hield. Het apparaat had ondertusschen onvermoeid doorgewerkt. Vele meters strook waren er uit te voorschijn gekomen en lagen in windingen op Silvesters knieën.

Erik Truwor las de plaats die zich in de handen van Silvester bevond: „Jane aan Silvester. Ik ben in veiligheid. In Engeland, op Maitland Castle, bij vrienden.”

De strook vertoonde de korte dépêche driemaal achter elkander.

Erik Truwor boog zich over den zittende en legde hem de hand op den schouder.

„Verheug je, Silvester! Je zorgen zijn voorbij. Thans weet je, dat Jane in veiligheid is.”

Onder den druk van Erik Truwor's hand, zakte de gestalte van Silvester ineen. Zij viel naar voren en zou geheel op den grond gezakt zijn als Erik Truwor haar niet met krachtige armen gegrepen had. Toen voelde hij, dat het leven uit het lichaam van den vriend geweken was, dat de bleekheid van zijn gelaat niet alleen door den valen weerschijn der ijswanden verootzaakt werd.

Het organisme van Silvester Bursfeld was tegen de vele wisselingen van vreugde en lijden, tegen al die schokken en dien zwaren onderzoekingsarbeid niet opgewassen geweest. Een hartverlamming had aan zijn jonge leven een einde gemaakt op het oogenblik, waarop hij de dépêche van Jane ontving.

Erik Truwor hield de reeds koud geworden vingers van den vriend in zijn handen. Attma trad het vertrek binnen. Hij schreed op Silvester toe en sloot hem met zachten druk de oogen.

„Hij heeft gegeven wat het Noodlot van hem verlangde, het Weten.”

Erik Truwor knikte en liet zijn blik op de bleekte trekken rusten.

„Het Weten dat mij de Macht geeft.”

Hij wendde zich van den doode af en keerde zich naar den grooten straler. Slechts de stiften tikten zacht en wierpen steeds nieuwe berichten van de oorlogstooneelen op het papier. Met zware schreden ging Erik Truwor op den machtigen straler toe. Er kwam slechts één enkel woord van zijn lippen: „Op!”

Het klonk als een strijdkreet. Een strijdkreet was het!

Doctor Rockwell, de lijfarts van den President-Dictator, en kapitein Harris, de dienstdoende adjudant, onderhielden zich met gedempte stem met elkander in de wachtkamer.

„Zoolang de President' mijn raad als doctor niet wenscht, mag ik mij niet aan hem opdringen.”

„Het gaat zoo niet langer, dokter, zulk een leven houdt op den duur geen mensch uit. Sedert twaalf dagen, sedert de Engelsche oorlogsverklaring, is de president niet meer uit zijn kleeren geweest, heeft hij zijn werkkamer ternauwernood verlaten . . .”

„Ik geef toe, dat zulk een levenswijze iemand aanpakt, voornamelijk wanneer men de vijftig gepasseerd is. Maar van den anderen kant . . . bedenk eens welk

staan twaalf telefoonapparaten. Elk apparaat voor een bijzondere golf lengte. Hij heeft voortdurend verbinding met de oorlogstooneelen. Misschien spreekt hij op het oogenblik met den bevelhebber van onze Afrikaansche vlieg-eskaders. Eenige minuten later met den chef der Australische vloot. Het kan gebeuren, dat zich reeds gedurende dit gesprek het Indische eskader meldt. Zoo gaat het dag en nacht.”

„Met Uw welmeenen, kapitein. Ik kan met dat al niet ongeroepen mijn raad opdringen. Mochten zich werkelijk ernstige symptomen voordoen, dan kan ik binnen twee minuten aanwezig zijn.”

Terwijl dit gesprek in de wachtkamer gevoerd werd, zat de president-dictator in zijn werkkamer in den zwaren armstoel met hooge leuning, achter de groote tafel. Kapitein Harris had gelijk. De manier van doen van Cyrus Stonard was veranderd. Nu eens staarde hij minuten lang op de een of andere voor hem liggende mededeeling en dan keek hij weer star naar het plafond, zenuwachtig, onrustig als verwachtte hij elk oogenblik een bepaald bericht.

Er trad een secretaris binnen. Voorzichtig, op de teenen loopend, schreed hij over het dikke tapijt naar de tafel en legde een roode portefeuille met nieuwe telegrammen voor den president neer.

Het waren goede berichten. Resultaten in Indië. Een voor de sterrenbanner zegevierende luchtslag boven de Straat van Bab al Mandeb. Zelfs een veeleischend veldheer zou bijna niet meer kunnen verlangen. Doch de president-dictator las de berichten zonder vreugde. Sedert twaalf dagen werd zijn brein slechts door die ééne gedachte beheerscht: Zal het spel nog gelukken of zal de onbekende Macht zich er in mengen? Dat zijn strijdkrachten het met de Engelschen zouden klaar spelen, daaraan had hij nooit getwijfeld.

Maar die Macht, die onbekende Macht, die machines vernielde en draadlooze stations liet werken! Die onbekende Macht, die over zulke onheilspellende wapenen en krachten beschikte!

Telegram na telegram las hij en legde hij terzijde. Tot hij aan de beide laatste stukken der portefeuille kwam.

Hij las en wreef zich met de hand over de oogen als om beter te zien.

Las ten tweeden male, hield de dépêche in de handen en liet het hoofd met de oogen op het papier zinken.

Twee dépêches waren het. De eene was gedagteekend 12 uur tien minuten Amerikaanschen tijd van Sayville. De andere was van het groote Engelsche

station te Cliffden, verzonden 6 uur, 20 minuten West-europeeschen tijd. Hield men rekening met het verschil in tijd tusschen beide plaatsen, dan waren beide berichten slechts met een tijdsverschil van tien minuten afgegeven. Twee dépêches van volkomen gelijken inhoud: „Aan allen! De Macht verbiedt den oorlog. De Macht zal elke vijandelijke handeling verhinderen.”

Wat Cyrus Stonard sedert twaalf dagen heimelijk vreesde, wat hem twaalf dagen en nachten lang in deze onnatuurlijke spanning en opwinding gehouden had, was eindelijk geschied. De onbekende Macht verbood den oorlog en stelde een gewelddadige verhindering van alle operaties in het vooruitzicht.

De dictator sprong op en liep als een gevangen roofdier in de kamer op en neer. Thans flikkerde de waanzin in zijn oogen. Zijn lippen murmelden vloeken, terwijl hij de vuisten balde.

Kapitein Harris trad met een nieuwe portefeuille met telegrammen de kamer binnen. Hij zag met schrik dat de toestand van den dictator verergerd was. Cyrus Stonard trok hem de portefeuille uit de hand, en boog zich over de schrijftafel en begon te lezen. Zijn oogen sperden zich wijd open terwijl hij den inhoud der dépêches verslond. Toen stiet hij de portefeuille ver van zich af en brak in een schellen lach uit. Een waanzinnige lach was het, een lach van vertwijfeling, steeds schriller en krampachtiger tot het ten slotte meer snikken dan lachen werd. Toen viel hij op de plaats waar hij stond neer en bleef bewegingloos op het tapijt liggen.

Thans was het tijd Dr. Rockwell te roepen. Kapitein Harris legde den bewusteloze op den divan en bood den dokter de behulpzame hand zoolang deze dat wenschte.

(Wordt vervolgd).

De overlevenden — Oorlog aan den oorlog!

Door het Internationaal Verbond van Vakverenigingen wordt een anti-oorlogsplaat uitgegeven, geteekend door de bekende Duitsche kunstenaar Käthe Kollwitz. — De plaat draagt als onderschrift de woorden, die wij hierboven groot afdrukken.

een buitengewone toestand. Deze oorlog met een grootmacht van gelijke sterkte. Het gaat hier om het lot der Staten en . . . van den dictator. Het is bij slot van rekening niet te verwonderen, dat hij zijn gansche kracht aan de leiding van den oorlog geeft.”

„Kracht! Kracht! Dokter. Waar moet die kracht vandaan komen wanneer hij zoo goed als niets gebruikt! Een kop thee. Een paar sneden geroosterd brood. Daaraan heeft hij genoeg voor vier en twintig uren. Daarbij geen slaap. Ik heb den president gedurende mijn diensturen sedert twaalf dagen niet slapende gevonden. Mijn kameraden van de andere wachten ook niet.”

„Hij zal nochtans geslapen hebben. Bij kwartiertjes, op tijden, waarop er niemand in zijn kamer was. Twaalf dagen zonder slaap, dat houdt niemand uit. Dat kan ik U als geneesheer verzekeren. Op den derden dag vertoonen zich bij volkomen onthouding van slaap ernstige ziekte-verschijnselen.”

„Die verschijnselen zijn er, dokter! Daarom verzoek ik U naar den president te gaan. Zijn manier van doen is veranderd. Zijn blik, vroeger zoo rustig en koel, is flikkerend en koortsig geworden.”

„Koorts herkennen wij aan de temperatuur van den patiënt. Wees overtuigd, dat de president in die twaalf dagen in zijn leunstoel heel goed heeft geslapen. De natuur laat zich niet bedriegen. En het allerminst wat den slaap aangaat. De geneeskundige wetenschap kent voorbeelden, dat ruiters op hun paarden in den toestand van oververmoeidheid vast geslapen hebben, zonder het te weten en zonder . . . dit is van bijzonder belang . . . zonder er af te vallen. Hoeveel te meer moeten we dan aannemen, dat de president in zijn gemakkelijken armstoel den noodigen slaap gevonden heeft.”

„Slaap? Dokter! Zoo kunt U spreken, omdat U den toestand hier niet van nabij kent. Op zijn tafel

DEN HAAG, AMSTERDAM

berichten hiermede, dat vanaf 19 Januari hunne Magazijnen voorloopig ook des ZATERDAGS tot 6 uur GEOPEND blijven.

VOOR IEDEREEN

Grappjes.

Amerikaan: „Ik veronderstel dat dorst naar kennis Uw zoon dezen winter naar Europa doet reizen?”

Tweede Amerikaan: „Nee, dorst zonder meer!”

„Toen ik jong was,” zei tante Jane, „dachten de meisjes er nimmer aan die dingen te doen die ze nu thans doen!”

„Daarom deden zij ze waarschijnlijk ook niet!” antwoordde het gevatte nichtje.

„Wie is de verantwoordelijke chef in deze zaak?” vroeg de bezoeker.

„Ik weet niet wie verantwoordelijk is,” zei de jongste bediende gelaten, „maar wel weet ik, dat ik altijd de schuld overal van krijg.”

Rechter: „Gehuwd?”

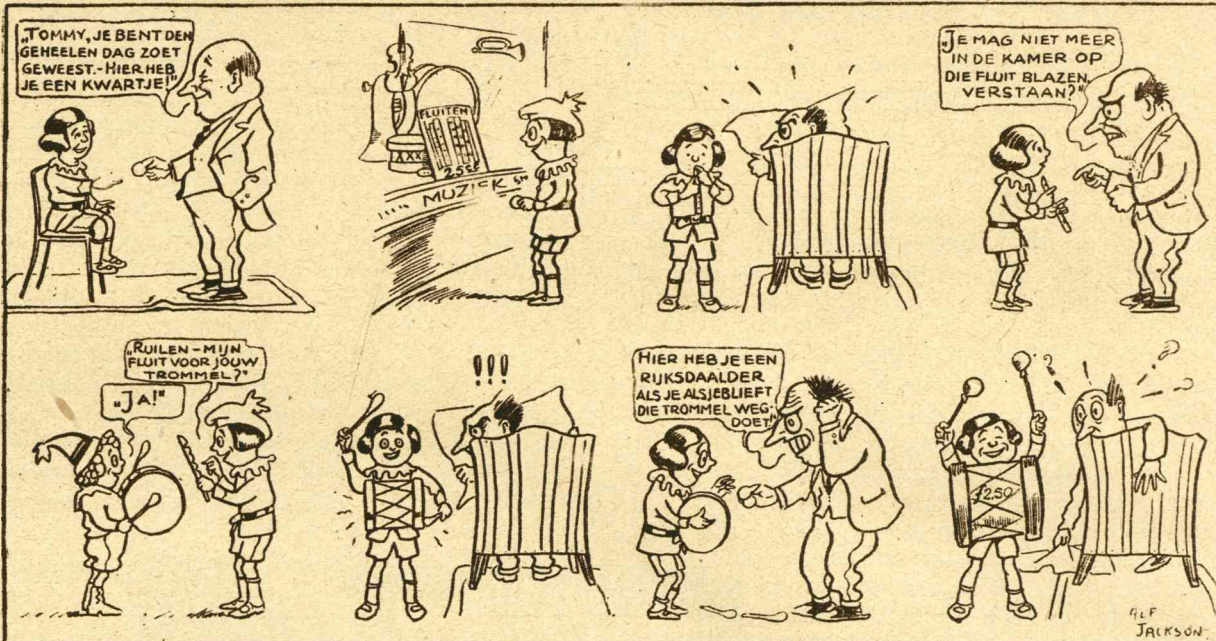
Beklaagde: „Ja.”

Rechter: „Waar?”

Beklaagde: „Dat weet ik niet.”

Rechter: „Weet je niet, waar je getrouwd bent?”

Beklaagde: „O, ik dacht dat u vroeg, waarom!”

„Van den regen in den drup...”

(„Tits Bits”)

DE KUNST DER KLANKEN
DOOR MAARTEN DIJK.

26. Membranophonen.

Membranophonen heeten alle instrumenten, waarbij het wezenlijke klankgevende element een gespannen vlies is, hetzij een dierenhuid, een blaas of een vel papier, onverschillig op welke wijze deze tot klinken gebracht wordt. We onderscheiden hierin drie groepen: de slagtrommels en wrijftrommels en de mirlitons. Van de slagtrommels worden enkele soorten indirect, de meeste echter direct geslagen. Van de laatste zijn de zoogenaamde keteltrommels, meer bekend onder den naam pauken, de hoogststaande, omdat deze, hoewel als alle membranophonen een geruisachtig geluid gevende, toch duidelijk hierin een alles overheerschen afgestemden toon doen hooren. De pauken hebben slechts één vliez (een kalfs- of ezelsvel), dat over een uit rood of geel koper vervaardigen, ketelvormigen resonator gespannen is. Een ijzeren ring spant het vlies door acht schroeven op verschillende toonhoogten naar den wensch van den bespeler. De beide stokken, waarmee het vlies geslagen wordt, hebben koppen van hout, leer, vilt, doek, gummi of spons al naar de klankkleur, die voor een bepaald effect gewenscht wordt. Hout geeft den hardsten, spons den weeksten toon. De pauken worden gewoonlijk bij twee tegelijk gebruikt, die naar de toonsoort van het stuk, waarin ze een rol vervullen, gestemd zijn; gewoonlijk in kwinten of kwarten. Pogingen, om de pauken door vergroting van hun aantal een meer solistische rol te doen spelen — Berlioz bijv. gebruikte in één van zijn werken 16 pauken (!) — hebben geen ingang gevonden. Voor dit doel zouden trouwens beter de later uitgevonden pedaalpauken dienst kunnen doen, waarbij men tijdens het spelen door een pedaal de stemming kan wijzigen en aldus als 't ware meerdere pauken in één vereenigd vindt. Een stap in deze richting was reeds de zoogen. machine-pauk, waarbij alle acht schroeven tegelijk door één schroef gedraaid konden worden, waardoor het ontstemmen (bijv. tusschen twee deelen van een symphonie) niet meer zooveel tijd vorderde als vroeger. Bij een andere soort machine-pauk kon men de stemming veranderen door de pauk (die op een voetstuk geschroefd was) zelf om te draaien. De pauk is een zeer oud en alom verbreid instrument.

Van onze Leestafel.

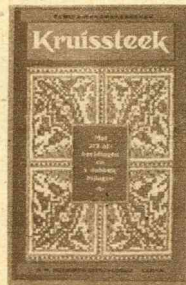

Het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage.

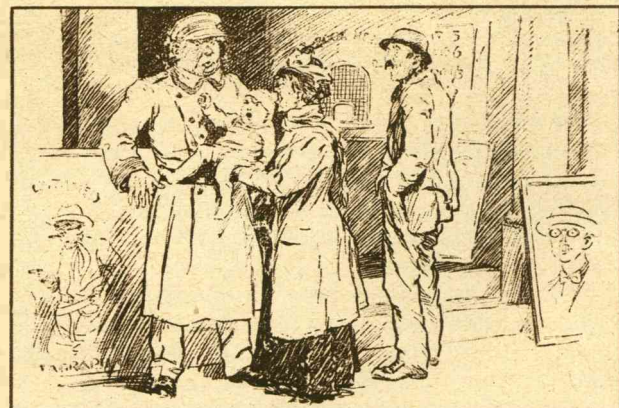
De heer H. Ch. G. J. van der Mandere heeft in dit zeer interessante werk een historisch-critische schets gegeven van arbitrage en rechtspraak in internationale geschillen, en van de pogingen om tot een internationaal Hof te komen. Allen, die zich interesseeren voor het vraagstuk der internationale arbitrage, zullen deze door A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden uitgegeven studie stellig in hun bezit willen hebben.

De Kruissteek.

In de serie „Femina-Handwerkboeken” (Uitg.: A. W. Sijthoff's Uitg.-Mij. Leiden) werd ook opgenomen een werkje over den kruissteek. Zeer terecht wordt het kruissteek-borduren als een der eenvoudigste damshandwerken beschouwd; het vereischt immers slechts geduld en groote nauwkeurigheid om het geteekende patroon na te werken. De groote voorliefde die ervoor bestaat, zal door dit hiernevens afgebeelde boekje, dat 212 afbeeldingen en 5 dubbele bijlagen bevat, zeker nog aangewakkerd worden. Het is een handige, instructieve gids.

De overige direct-geslagen trommels vormen in vele opzichten een tegenstelling tot de pauken. Ten eerste is de resonator niet ketel- maar cylinder-vormig. Ten tweede is deze met twee vliezen bespannen (hetgeen pas door den cylinder-vorm mogelijk is), welke echter niet beide geslagen worden. Het eene vel heet namelijk snaarvel omdat er een snaar overheen gespannen is, die, als het andere vel geslagen wordt, gaat meerrillen en dan het snaarvel raakt, hetgeen het typische brommende trommel-geluid veroorzaakt. In de derde plaats zijn er van de cylinder-trommels veel meer soorten dan van de pauken en als vierde, en voor de muziek belangrijkste, tegenstelling noem ik den klank dezer trommels, die geen afgestemde toonhoogte doet hooren. De trommel is nog ouder dan de pauk, zooals trouwens alle geruisch-instrumenten ouder zijn dan die met afgestemde toonhoogten. De naam trommel is, zooals ieder licht begrijpt, ontstaan uit klanknabootsing. Het zou meer dan de thans beschikbare plaatsruimte vorderen, als ik al de verschillende trommelvormen, die bestaan of bestaan hebben, wilde beschrijven. Ik zal ze dus slechts in 't algemeen bespreken en alleen op de bij ons thans gebruikte even nader ingaan. Oorspronkelijk werd de trommel steeds gebruikt als begeleiding van een blaasinstrument, vandaar dat we in het oude spraakgebruik altijd de samenstelling vinden: trommels en bazuinen of trommels en fluiten. Deze laatste combinatie deed lang dienst als begeleiding van den dans tot ze ten slotte op het land door den doedelzak, in de stad door schalmey-instrumenten verdrongen werd, die beide thans op hun beurt ook al weer grootendeels plaats gemaakt hebben voor andere instrumenten. Twee trommels spelen thans een rol in het muziekleven. Ze worden kleine en groote trommel genoemd. De eerste heet ook roffel- of militaire trommel, de laatste Turksche trom, daar wij deze van de Turken overgenomen hebben. De cylinder der kleine trommel was vroeger lang, gewoonlijk minstens 70 c.M. (men kan ze in musea nog zien) en van hout, thans slechts nog ongeveer 15 c.M. (hetgeen door invoering van schroefspanning mogelijk werd) en van koper. Bij deze wordt het vel horizontaal geplaatst, bij de Turksche trom echter vertikaal. De laatste is voor roffelen ongeschikt en wordt slechts af en toe tot markeering van een toon (door een zwaren, doffen slag) gebruikt. Indirect-geslagen trommels zijn zulke, waarbij zich van binnen losse voorwerpen bevinden, die bij schudden of draaien 't vlies tot klinken brengen. Behalve als kinderspeelgoed vinden we deze in grooten vorm in de schouwburgen als dondermachine. De wrijftrommels zijn primitieve instrumenten, waarvan er één, de zoogenaamde rommelpot, ook bij ons nog wel bekend is. Bij de mirliton ontstaat de trilling van een vlies door in de cylinder, die daartoe een opening heeft, te spreken, te zingen of te blazen, hetgeen geen zelfstandigen toon geeft, doch den oorspronkelijken een neusklink verleent.

Portier: „Neem me niet kwalijk, juffrouw, maar U kunt geen kinderen mee naar binnen nemen!”
Juffrouw: „Heel goed — houd U hem dan maar even zoet tot wij terugkomen — wilt U? Mijn man zal U zijn fleschje geven!” (Weekly Telegraph)

IN 'T DAL DER KONINGEN.

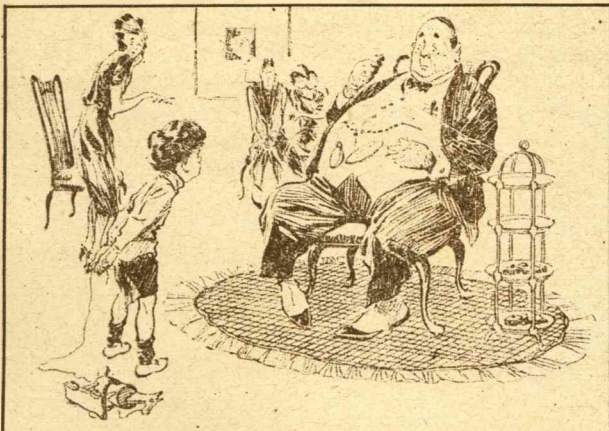
Voorheen:

In 't Egyptische woestijnland
Zet geen sterveling een voet;
'n Enkele verwaalde vogel
Strijkt neer, en vliegt heen met spoed.
Geen geluid verbreekt de stilte
Van de doodsche eenzaamheid,
Dan de wind, als die 't woestijnzand
Opjaagt en alom verspreidt.
De Egyptenaren wenden
Zich van de vallei schuw af;
Wat een angstwekkende stilte....
Hu.... Zoo doodsch is slechts het graf.

Strakjes:

Toet-Ankh-Amen's oude tombe
In 't woestijnzand is ontdekt!
Door de wereldpers wordt daaglijks
Weer sensatienieuws verstrekt.
Duizenden toeristen trekken
Er naar toe, gansch overstuurd;
In het volgestroomde Luxor
Is geen hangkast meer te huur.
Wat maar wielen heeft, is waarlijk
Z'n gewicht aan goud haast waard;
Lange rijen auto's tuffen
Naar het doel in snelle vaart.
Al intenser wordt de drukte
En bij 't doel, in de vallei,
Is de voetganger niet veilig
Door het grootsteedsche gerij.
Hoort de motorpotten knallen,
De claxon snerpt: Toet-toe-toet!
Oversteken eischt waarachtig
Veel beleid, geduld en moed.
En voor de oer-oude groeve
Is een diender in de weer;
Met z'n streep-manchet zorgt hij er
Voor een ordelijk verkeer!

J. Cats Jr.

Bobby (die met verbazing het snelle verdwijnen der koekjes heeft gadeslagen): „Is Uw buik zoo dik, mijnheer Voller, omdat U zooveel eet, of eet U zooveel omdat Uw buik zoo dik is?” (Tits Bits)